

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A rátóti csoda.

Budapest, augusztus 13.

(s.) Rátóton csoda történt, ha igaz. Az osztrák miniszterelnök ugyanis, miután több mint huszonnégy órát töltött a magyar miniszterelnöknél, ma reggel hazautazott. Elutazása szenzációs körülmények között ment végbe. Széll Kálmán kikísérte vendégét a vasúthoz, ami bizonyára feltűnő és szokatlan udvariasság, ugy-e bár? De ez nem elég. A házigazdával együtt kiment az állomáshoz a sógóra, sőt a titkára is. Tehát egész deputáció vette körül Koerber urat, mikor a rátóti kuriáról távozott. Az igazi szenzáció azonban még csak ezután következett. Ugyanis, miután a két miniszterelnök a legbarátságosabban — igen, a legbarátságosabban — elbucszott, az elutazás pillanatában Széll Kálmán ezeket a sokatmondó szavakat kiáltotta kollegája után:

— A viszontlátásra Ischiben!

Reméljük, mindenki be fogja látni, hogy ezek rendkívüli dolgok és egészen magától érthetőnek fogja találni egyik-másik lapírtásunknak azt a csalhatatlan következtetését, hogy a kiegyezést megkötötték. Kétségbevonhatatlanul megkötötték. Azok a meglepő és minden hétköznapi szokástól eltérő jelenségek, amelyek a rátóti látogatás nyomában észlelhetők, előszíntnek minden bizonytalanságot. Ha be nem következett volna ez a hirtelen eisimulása minden ellentétnek, akkor mit csinált volna az osztrák miniszterelnök tegnapelőtt estétől ma reggelig Rátóton? Mit jelentett ez a diszes és legbarátságosabb bucsuzkodás és mit jelentettek azok a mélyértelmű szavak, amelyekkel Széll Koerber utnak eresztette? A tudósító alaposága és jólérsültsége felül áll minden kritikán, amit nyomatékosan igazol azzal is, hogy gondosságát, aggódó figyelmét kiterjesztette a tegnapi és mai napnak legapróbb momentumaira is. Valóságos megille-

tődéssel olvassuk, hogy meginterjuvolta még Koerber kíséretét, egy hófehér hajú ajtónállót is, nem mulasztván el beszámolni arról, hogy a derék aggastyán igen jól érezte magát — nagy becsületére a híres magyar vendégszeretetének, — csak a miatt panaszkodott, hogy teljesen izolálva volt, mert a magyar miniszterelnök cselédei közül egyetlen-egyvel sem tudott szót váltani. Ilyen lelkiismeretes, mindenre kiterjedő utánjárással igazán lehetetlen volt meg nem állapítani azt a teljes bizonyosságot, hogy a hosszú, nehéz alkudozás szerencsésen véget ért s révbe jutott valahára a hosszasan vajudó kiegyezés.

Igaz, hogy a két miniszterelnök ezúttal is négy szemközt tanácskoztak és valószínű, hogy egyik sem sietett a tanácskozás eredményéről referálni az ott várakozó lapudósítókknak; és nemkülönben igaz az is, hogy a hosszú, ismételt tanácskozások eddig olyan lassan haladtak, hogy tegnap reggel még a legvérmesebb reménytel sem lehetett volna azt várni, hogy huszonnégy óra alatt minden nehézség elsimul, minden nézeteltérés eloszlik. De ezek olyan csekélységek, amelyekre nem tartozik ügyet vetni az osztrák miniszterelnök vén cselédjét is meginterjuvoló tudósító. És végre is történtek már csodák. Miért ne higyük hát a legeslegujabb rátóti csodában is?

Valószínű, hogy lesznek, akik így fognak gondolkodni, mivelhogy az emberek hiszékenységére egy idő óta hihetetlenül nagy rekordokat ért el. Nincs az a képtelen, nevetséges és sületlen híresztelés, amelynek hívei ne akadnának. Különösen ha rajta van a bécsi stampiglia. Az osztrák újságok, a rotációs és a kövön nyomottak egyaránt, valószínűsítik a remekelést a találékonyságban. Igaz, hogy egy némelyiknek a memóriája nincs arányban a fürge fantáziájával és maga cáfolja le, amit pár héttel előbb kifundált, de ez egyáltalán nem rontja a hi-

télet, mert az olvasók emlékezőtehetségének is vannak határai. Megesett például, hogy ugyanaz a bécsi könyvnyomatos, amely nem éppen rég azt kürtölte világgá, hogy a magyar kormány beadta derekát, most egészen fesztelenül ismerte be, hogy Széll Kálmán nem engedett semmit — amiben véletlenül alighanem ráhibázott az igazságra, — de ebből semmiképpen nem következik, hogy holnap vagy holnapután ugyanabból a forrásból fogunk értesülni arról, hogy Magyarországot mégis eladták az osztrákoknak. Amint hogy arról a tájékról tudtuk meg azt is, hogy Széll Kálmán iszonyuan hajbakapott Darányival, aki nem akar engedni a követeléseiből. Ami ismét ellentmond annak a másik bécsi regének, hogy a magyar miniszterelnök tegnap ultimátumot adott az osztrák miniszterelnöknek, — mert hiszen addig, míg nincs tisztában a maga miniszterétársaival, hogyan lehet szó ultimátumról, amely végre csakis az egész kormány együttes elhatározása lehet? — de azért ez épp oly kevésbé zavarja a hívek elméjét, mint az a legfrissebb szenzáció, hogy ma már megvan a kiegyezés, holott tegnap még ultimátum volt, amelyet Koerber nem is közölhetett az ő miniszterétársaival, mivelhogy csak holnap lesz módjában érintkezni velök.

Mindezek után pedig csaknem félve merjük kimondani, hogy mi nem hiszünk sem a rátóti csodában, sem az ultimátumban, sem a magyar kormány belső háborújában, sem a többi részében a szapora hírtérésnek. A mindenféle tarka és kalandos kombinációk annyira divatban vannak, hogy szinte attól kell félnünk, hogy a tiszta, egyszerű valóságot nem hiszik el az emberek, éppen azért, mert olyan tiszta és olyan egyszerű. A mi tudomásunk szerint egy szó sem igaz az összes kombinációkból, amelyekből a tanácskozásban résztvevő államférfiak itt is, ott is

TÁRCA

Egy napon.

Ha nemsokára kis szobámba bent
Fejem fölött két gyertya lángja leng,
Halott rongy ölel majd búsan át,
S nem hallani, csak gyászoló szavát
Tíz nagyszakálú síró férfinak,
Ki vészes gyászadalával elsírat;
Tudom, megrémít majd e furcsa dal,
S a ravatal.

Szemed virágot hasztalan keres,
Mirtus, babér, szűz lilium se lesz,
Mit egykor, hogyha lelkebe osont
Az ábránd, édes álmaimba font.
Nem lesz babér ott, szűzi lilium,
S a szerelem, dicsőség, vágy, a szomj
Nem adja kölcsön tűnő illatát;
Bús éjszakát!

Suhogva lebenn könnyű árnyad ott,
Hol elszakadt a lélek, — hü rabod, —
Es arcodra a szégyen pírja száll,
Hogy oly szegényes rajtam a halál,
Szégyenled majd a furcsa, régi dalt,
A földet esőkdöső bús ravattal,
S hogy sárga ajkam vétkezett veled,
Majd szégyeled.

Sietve ott hagyod a kis szobát
Hogy bővs emléked ne bántsa vád.
Nem ez volt egykor térdelő rabod,
A fényt szeretted, — fényt, az illatot!
S miket sosem zavart a gyász, a hit,
Most visszasirod ajkad csókjait.
Ó, érzem, akkor újra meghalok,
En kétszeres halott!

Bródy Miksa.

Uxor dolorosa.

(Egy asszony naplójából.)

— A Budapesti Napló eredeti tároája. —

Írta: Pásztor Árpád.

Hétfő.

... Ujra szomorú és merengő vagyok. Hiába is hallom a szomszédszobából a gyerekek hancurozásának zaját, hiába sivit élesen agyamba az előszoba berregő csepenyűje, nem tudok helyemről felkelni. Odahuzom széket az ablakhoz és bámulok ki a messi szürkeségbe. Esik. Lenn busan hajlanak meg a kert fái, egy-egy szélfoszlány sodorja, kergeti a hulló leveleket; ma-holnap itt az ősz. Kőkendők borulnak a lomha hegyek vállára és csendes sirással hulldogál az eső... Hogy is van abban a versben? Szívemben is esik!...

Tegnap voltam nála. Két hónap óta nem láttam. Ma is a régi, mindig a régi! Igaz, hogy a hajdan acéltényességű fekete hajba már néhány ősz szál vegyült, igen! de evvel férfiasabb, erő-

teljesebb az a gyönyörű arc. Hajába már néhány özüstsál lopózott, de ajka ma is piros, égő meleg, csókraszédítő. Tele szenvedélyvel és vágygallyal. Félve és reszketve bámultam rá annyi ember között, hiszen hajdan az onyim volt, kellett, hogy lekössöm, elszédítem, hogy álmaiba szőjjön. De ő nyugodtan kártyázott barátjaival s ügyet sem vetett rám. Meghuzódva trécseltem egy sarokban kis hugommal, de szemem folytonosan rája tapadt s szinte delejes erővel éreztem, hogy az emberek, akik belépnek a füstös kávéházba, mint mutatnak titkon feleje s mint villannak szemébe a lányok és asszonyok pillantásai.

Igen! Nagy, híres ember, neve az egész országra szól s egy-egy diadalával tele vannak a lapok. Hogy én is vagyok, hogy neki én is voltam, azzal ugyan ki gondol.

És most bánatomon és sóhajaimon át, de mégis mosolygom kell. Aki ezeket a gyerekes sorokat elolvassa, még azt hihetné, hogy én is, mint annyi más, a szeretője voltam. Nem! Némek örökre elvette a nevemet, engem magához kötött életünk fogytáig... A felesége vagyok!

S lelkemben szinte megriadva kérdezem, nem volna-e jobb, ha éppenséggel csak a szeretője lettem volna, ha gyermekeim nem öt gyermek apjuknak s én csak egy bánatos mosolygól sóhajtanám a szélbe: — Már nem szeret!

Akkor ábrándjaimmal, álmaimban követném, emlékeim visszakalandoznának az idők földjének rég elhagyott virágos tájaira, de úgy örökös követnem kell az ő életét, látni, tudni, érezni, hogy merre lép, mit csinál most, kinek udvarol, kire vetette ki hálóját és kit szeret. Mert a nő, a szerelem ennek az embernek az egész élete. Az a világozsága, a növesztője, a napja, mely

távól állanak. Rajtuk kívül senkinek sem lehetett módjában az alkudozások eddigi részleteiről tudomást szerezni, még kevésbé arról, ami csak ezután fog történni. Főléleg és helytelen dolog ez a tömeges hirtérítés és jóslgatás, amely csak arra lehet jó, hogy a közvéleményt megtéveszse és nyugtalanítsa. Alkurál lévén szó, a dolog természetéből következik, hogy az alkudozásban résztvevők nem trombitálják tele a világot azzal, ami köztük történik. Ezek a dolgok nem valók a nyilvánosság elé és mivel nem odavalók, hiábavaló és káros erőlködés a diszkreció lépését emelgetni.

A titkolódzás miatt pedig kár türelmetlenkedni és lázongani. Széll Kálmán egész politikai stíljé az őszinteség és egyenesség jegyében halad. Mindenki nyugodt lehet a felől, hogy nem fog elvonni semmit a nyilvánosság ellenőrzése és bíráta elől, ami odavaló. Eljön ennek az ideje, talán nemsokára, de semmiesetre sem később a kelle-ténél. Ezt az időt várjuk be minden nyugtalan-ságnak nélkül, amire éppen semmi okunk sincs és teljes bizalommal, amire éppen elég okunk van. És addig is — ne higgyünk a csodákban.

BELFÖLD

Erdély Sándor a választói közt. Trencsénről írják: Erdély Sándor volt igazságügyi miniszter országgyűlési képviselő néhány nap óta a baán-templői kertekben időzik és sorra látogatja a községeket, ahol valósággal ünneplik a népszerű képviselőt. Kedden Erdélynek 63-ik születésnapja alkalmából Baában száz terítékű disztribúciót rendeztek tiszteletére, amelyen a kerület elöljárásai pártkülönbség nélkül megjelentek. A pártelnök pohárköszöntőjére Erdély meghatva mondott köszönetet a szívélyes ovációkért.

Csak szíve sugallatát követte — ugymond — amikor kerületébe sietett hogy választóival a barátságos kapcsolatot szorosabbra fűzhesse. Politikai beszámolókat nem tarthat, mert a lefolyt országgyűlés idejének javarészt a költségvetési vita abszorbeálta, a kiegyezési tárgyalásokat pedig Széll Kálmán miniszterelnök szilárd kezekkel bölcsen és ügyvezető, hogy minden tekintetben biztos siker közeget s a kormányelnök politikája és kormányzása iránt a legnagyobb bizalommal viseltetik. A közigazgatás államosításának és a progresszív adórendszernek tántorítatlan híve marad, a liberális eszmék diadalért továbbra is laudatlanul, élete fogjátig küzdeni fog.

Baából Erdély Sándor Trencsén-Teplicára a tepliczvidéki választók látogatására indult s onnan Stubnyán nyaraló családja felé utazott.

Mangrát — nem erősítik meg. Az Aradi Közlöny állítólag hiteles forrásból úgy értesül, hogy a minisz-

tertanács Mangra Vazulnak aradi püspökké történt megválasztását nem terjeszti fel megerősítés végett a királyhoz.

Erdély Sándor a választói közt. Trencsénről jelenti: A kereskedelmi minisztériumban érdekes terv megvalósítását készítik elő. Arról van ugyanis szó, hogy a posta- és távirat segédüzleti állásokat megszüntetik, úgy, hogy már az ideu nem is lesz segédüzleti tanfolyam. Ezentul a posta ugyszólván nevelni fogja magának a segédüzleteket, még pedig olyképpen, hogy — berlini mintára — felvesznek bizonyos számú olyan ifjakat, akik a középiskola négy alsó osztályát elvégezték, ezek aztán beosztatnak a kezelési teendők különböző ágazataihoz. E tanulók az első évben nem kapnak semmiféle fizetést, egy év múltán azok, akik bizonyos ügyességre tettek szert s jó magaviseletűek, amit a főnökök írásban tanusítani kell, havi 80 korona fizetést kapnak s ha a második évben is beváltak, a harmadik évben fizetésük 20 koronával emelkedik. A negyedik évben tehát körülbelül 17—18 éves korban, az igazgatóság delegáltjai előtt, mint már praktikus postások, segédüzleti vizsga alá bocsátatnak s ha ezt leteszik, akkor havi 66 korona 66 fillért kapnak, ez a fizetés aztán a szolgálati idő arányában 1600 koronáig emelkedik. A kereskedelmi kormány most kérdést intézett a posta- és távirat-igazgatóságokhoz, hogy körülbelül hány fű felvételére volna szükség. A kereskedelmi minisztérium ez utjást foganatba vételénél a gazdasági szempont vezetli.

világ elől, szenvedni: — hozzám! Másutt mindig szépek, férfiasnak, elmésnek kell lennie. Ilyenkor az én férjöm s én a felesége vagyok... S érezve a család, az otthon nyugalmass csöndjét, az elosigazott idegek elpihennek s mosolyogva mondja: — Mennyivel jobb itt nálatok! Ezentul állandóan itt fogok lakni, mindig együtt leszünk, télen együtt járunk színházba s délutánonként sétálni megyünk a gyerekekkel... Mily jó itt a csend és a béke...

Hallgatom... Aztán jön az első napfényes nap s az én madaram a kitért ablakon át röpiül ujra az ő sugaras, kéklő, virágos szabadságába. Eljük hát tovább is a csendes, méléző élet!

S harcainak, diadalainak híre ujra csak elhallik a messzi otthonig, hallom, hogy most ezzel, most azzal a nővel látták, hogy ezzel és azzal a színésznővel van viszonya. Fájó érzések kezdülnek meg szívemben s vetélytársaimnak szemébe szeretném vágni: — Azért mindnyájatoknál engem szeretett jobban, az én lelmem térközt legközelebb az övéhez, csapongó pillangóm legmámorosabbra az én szerelmem kelyhéből itta magát, mert ti csak a szeretői vagytok, de én a felesége lettem!

Szállj, szállj csak himesszárnyu, könnyelmű lepke! Villogjon, csillogjon repeső szárnyad a hír és diadal napfényében, röpiül virágról virágra, szerelemről szerelemre, néked ez a levegőd, az életed!

Es én... Oh, te zsarnokom, hiszen tudod, hogy boldog vagyok, ha csak hirt is hallok rólad!

tertanács Mangra Vazulnak aradi püspökké történt megválasztását nem terjeszti fel megerősítés végett a királyhoz.

Erdély Sándor a választói közt. Trencsénről jelenti: A kereskedelmi minisztériumban érdekes terv megvalósítását készítik elő. Arról van ugyanis szó, hogy a posta- és távirat segédüzleti állásokat megszüntetik, úgy, hogy már az ideu nem is lesz segédüzleti tanfolyam. Ezentul a posta ugyszólván nevelni fogja magának a segédüzleteket, még pedig olyképpen, hogy — berlini mintára — felvesznek bizonyos számú olyan ifjakat, akik a középiskola négy alsó osztályát elvégezték, ezek aztán beosztatnak a kezelési teendők különböző ágazataihoz. E tanulók az első évben nem kapnak semmiféle fizetést, egy év múltán azok, akik bizonyos ügyességre tettek szert s jó magaviseletűek, amit a főnökök írásban tanusítani kell, havi 80 korona fizetést kapnak s ha a második évben is beváltak, a harmadik évben fizetésük 20 koronával emelkedik. A negyedik évben tehát körülbelül 17—18 éves korban, az igazgatóság delegáltjai előtt, mint már praktikus postások, segédüzleti vizsga alá bocsátatnak s ha ezt leteszik, akkor havi 66 korona 66 fillért kapnak, ez a fizetés aztán a szolgálati idő arányában 1600 koronáig emelkedik. A kereskedelmi kormány most kérdést intézett a posta- és távirat-igazgatóságokhoz, hogy körülbelül hány fű felvételére volna szükség. A kereskedelmi minisztérium ez utjást foganatba vételénél a gazdasági szempont vezetli.

A kiegyezés.

Budapest, augusztus 13.

Az osztrák miniszterelnök rátói látogatásáról és Széll Kálmán ischli utjáról a *Magyar Távirati Iroda* a következőket jelenti:

Koerber Ernő osztrák miniszterelnök, aki tegnapi este érkezett Rátóra, a tegnapi napot Széll Kálmán miniszterelnökkel töltötte s ma reggel utazott ismét vissza az osztrák fővárosba. A két miniszterelnök a tegnapi napot a két állam gazdasági kérdései megvitatásának szentelte s késő estig tartó tanácskozások folyamán megvitaták a még függőben levő egész anyagot. Széll Kálmán miniszterelnök pénteken, e hónap 15-ikén a felségnek való jelentéstétel céljából Ischibe utazik.

A *rátói tanácskozás* címen a felhivatalos *Magyar Nemzet* ma este többek között polemizál a bécsi *Reichswehr* sokat emlegetett cikkével s a következő érdekes kijelentéseket teszi:

A kiegyezési tárgyalásokról írva a ma reggeli újságok, jórészt reprodukálják a bécsi *Reichswehr*nek híradását valami állítólagos ultimátumról, melyet most meg a magyar miniszterelnök adott volna át az osztrák kormányelnöknek. Ultimátumról szó sem volt, arról még kevésbé, hogy a miniszterelnök, mielőtt dr. Koerber Rátóra érkezett, ta-

világ elől, szenvedni: — hozzám! Másutt mindig szépek, férfiasnak, elmésnek kell lennie.

Ilyenkor az én férjöm s én a felesége vagyok...

S érezve a család, az otthon nyugalmass csöndjét, az elosigazott idegek elpihennek s mosolyogva mondja:

— Mennyivel jobb itt nálatok! Ezentul állandóan itt fogok lakni, mindig együtt leszünk, télen együtt járunk színházba s délutánonként sétálni megyünk a gyerekekkel... Mily jó itt a csend és a béke...

Hallgatom... Aztán jön az első napfényes nap s az én madaram a kitért ablakon át röpiül ujra az ő sugaras, kéklő, virágos szabadságába.

Eljük hát tovább is a csendes, méléző élet!

S harcainak, diadalainak híre ujra csak elhallik a messzi otthonig, hallom, hogy most ezzel, most azzal a nővel látták, hogy ezzel és azzal a színésznővel van viszonya. Fájó érzések kezdülnek meg szívemben s vetélytársaimnak szemébe szeretném vágni:

— Azért mindnyájatoknál engem szeretett jobban, az én lelmem térközt legközelebb az övéhez, csapongó pillangóm legmámorosabbra az én szerelmem kelyhéből itta magát, mert ti csak a szeretői vagytok, de én a felesége lettem!

Szállj, szállj csak himesszárnyu, könnyelmű lepke! Villogjon, csillogjon repeső szárnyad a hír és diadal napfényében, röpiül virágról virágra, szerelemről szerelemre, néked ez a levegőd, az életed!

Es én... Oh, te zsarnokom, hiszen tudod, hogy boldog vagyok, ha csak hirt is hallok rólad!

nászkodott volna a nála járt politikusokkal. Annyi történt mindössze, miként azt jelezte is, hogy a miniszterelnök a magyar kormány tagjaival beszélt meg azt a helyzetet, amely az autonóm tarifa harmadik olvasásának befejeztével állott elő, aminthogy ez alkotmányos kötelessége volt. A magyar sajtó nyilván sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonít ennek a hírforrásnak, mint a minőt érdemel, mert úgy tudjuk, — és jól tudjuk — hogy az osztrák kormány teljesen távol áll ettől az újságtól, amely gyakran s ezuttal ismét merő találgatásokat és kombinációkat ad való tények helyett.

A leghatározottabban meg kell azonban előfontosítani az a lap híradásának azt a részét, melyben Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter vezetőtéről regél. Szükséges itt — mint már annyiszor, de reméljük, hogy végül most utójjára — az energikus dementi, hogy egyszer és mindenkorra elminálgjuk végre ezt a magyar sajtóban is felbukkanó *valótlanságot*. Kijelenthetjük, hogy Széll Kálmán és Darányi Ignác közt a legkisebb nézeteltérés sem áll fenn. A tárgyalások kezdetől fogva sohasem volt közöttük ellentét; közösen állapították meg azt a programot, melynek alapján a tárgyalások mind e mai napig is folynak. Ugy az állatforgalmi, mint állategészségügyi kérdésekben mindenben egyező és egyetértő megállapodások alapján járnak el, aminthogy az egész kormány teljesen szolidaris volt a kiegyezési kampány minden mozzanatában.

A bécsi *Information* (mely nevét onnan vette, hogy mindennel szolgál, csak komoly információval nem), miután napokon és heteken keresztül arról tudott meséket, hogy micsoda vereséget szenvedett a magyar kormány, ma a változatosság kedvéért azt jelenti, hogy a magyar kormány semmiféle engedményt sem tett az osztrákoknak. Ezt ugyan nem vagyunk hajlandók megcáfolni és magunk is komolyan hiszszük, hogy engedmények nincsenek az osztrákok tartományában, de azért az *Information* közlésének részleteit inkább mint pikantiát közöljük, semmint megbízható híradást. A bécsi nyomatos ezeket jelenti:

A magyar kormány *semmit engedményt nem tett az osztrákoknak*. Az állategészségügyi egyezmény dolgában ugy Ausztria, mint Magyarország ezután is megőrzi teljes szabadságát s a másik állam egyes részeivel szemben éppen úgy járhat el, mint a maga tartományaival vagy megyéivel szemben. Hogy az állategészségügyi rendeletek milyenek lesznek: ez csak részlet-kérdés, amelyre nézve még nincs megállapodás és amelyben nagy vívmányt elérni, nagy vereséget szenvedni, a dolog természeténél fogva nem is lehet. A közszállítások ügye is ilyen természetű dolog; lehetetlen, hogy az osztrák ipart vagy kereskedelmet a magyar kormány akármilyen kedvezményben is részesítse; hiszen a magyar állam meg a magyar polgárokkal szemben is föntartja azt a jogát minden közszállításnál, hogy esetleg nem a legelőcsőbb ajánlatot fogadja el; ennél többet semmi esetre sem ígérhet az osztrákoknak sem. Az idegen bizományi üzletek és raktárak megadóztatása ügyében sem tett a magyar kormány engedményeket; ez az ügy szintén nagyon mellékes és rendezetlen még nemcsak a gyakorlatban, hanem a pénzügyi jogi tudományban is. Bárminő lesz is ebben a tárgybán a megállapodás: sem örvendezésre, sem aggodalomra nem lesz oka egyik államnak sem; ez az egész kérdés attól függ, hogy milyen lesz a vámtarifa. Egyelőre még tájékozódni sem lehet ennek az adónemnek az értéke felől.

KÜLFÖLD

A pápa és a fejedelmi házasságok. Néhány angol lap azt újságotta, hogy a pápa felszólította a fejedelmi családokat, hogy ne házassodjanak fejedelmi házakból, hanem vonják be a rokonsági kötelékbe az arisztokráciát is. Az angol lapoknak ez a híre, mint Rómából jelentik, kóhalmány.

Délafrika jövője. Pietermaritzburgi jelentés szerint a kormány tanácsára a natáli kormányzó mindazoknak, akiket *felségértés* miatt két évi vagy rövidebb ideig tartó fogságra ítélték, büntetésük még ki nem töltött részét *elengedte*. A felségértés miatt kirótt pénzbüntetéseket nem engedték el. A londoni *Morning Post* jelenti Johannesburgból tegnapi kelettel, hogy *Bothát*

és Delarey-t ki fogják nevezni az új törvényhozó tanács tagjává.

A *Daily Mail* egy tudósítója meginterjúvolta az Anglia felé vitorlázó boer tábornokokat, akik azt mondták, hogy nagyon örülnek, hogy vasárnap az angol flotta szemlén jelen lehetnek. Ezzel szemben a *Times* jelenti Brüsszelből, hogy a boer vezérek azonnal megérkezésük után tovább utaznak Hollandiába Krügerhez, a nélkül, hogy az angolok vendégszeretétől fölhasználnák.

A franciaországi kulturharco. *Saint-Rémy* ezredes esete foglalkoztatja a francia közvéleményt: a klerikálisok védik, a radikálisok szigorú megbüntetését kívánják. Az eset nem elszigetelt tünet, mert *Saint-Rémynek* utánzója is akadt, akit már szintén elzártak. *Saint-Rémy* tiltakozásához ugyanis *Mangin d'Oiney* kapitány is csatlakozott s ő is megtagadta az engedelmességet, amikorra egy szerzetesi iskola bezárásánál való közreműködésre rendelték. A kapitányt nyomban letartóztatták s a Belle-Isle erődbe vitték.

Egy lyoni távirat szerint a 2. vadászrezd egyik tisztje, *Quinze* kapitány, szintén megtagadta az engedelmességet. Amikor ezért várófogásba szállították, két kapitány kísérte ki a vasúthoz.

Az engedetlen tisztek ellen már folyamatban van az eljárás. *Grisot* tábornok, a nantesi hadtest parancsnoka elrendelte, hogy *Saint-Rémy* alezredes katonai bíróság elé állítsák. A katonai bíróság tagjai: a hadtest tábornokai, négy ezredes és két alezredes.

A szerzetesi iskolák bezárása egyes vidékeken még folyik, de már csak néhány van hátra. *Quimper*-ből táviratozzák, hogy a caranteci kongregációs iskolát ma bezárták. *Roseoffban*, *Finistere* megyében ismét okvetetlenkedett *de Mun* gróf. Ma egy század gyalogság érkezett oda *Morlais*-ból föltüzött szuronyal, hogy az egy század csendőrség élén ideküldött rendőrbiztost az ottani kongregációs iskolatestvérek kiutasításánál támogassa. *de Mun* gróf, aki az iskolaépületet megszálló néptömeget vezette, kijelentette, hogy a lakosság nem akar harena bocsátkozni a hadsereggel és kérte a századparancsnokot, hogy vétesse le a szuronyokat. A parancsnok teljesítette ezt a kívánságot, sőt parancsot adott az elvonulásra is, amit a hadsereg éljenzésével fogadtak. Erre *de Mun* gróf maga nyitotta ki az iskola kapuit és fölkérte a testvéreket, hogy engedjenek a karhatalomnak. A biztos fölolvastán a kiutasító dekrétumot, lepecsételte a kapukat. Az iskolatestvérek erre a templomba vonultak. A néptömeg elkísérte őket és szakadatlanul azt kiáltozta: Eljjen a szabadság!

Leszevén, augusztus 13.

Folgoetben, St. Méeben és Ploudanielben egy zászlóalj gyarmati gyalogság és hat kis gyalogszázal megérkezését várják. Folgoetben munkások az iskola főbejárata mögött falat építenek.

Lyon, augusztus 13.

A főelbzezési bíróság kimondta, hogy a st.-charles-i apácák iskolájának hatósági lepecsételése törvénytelen és elrendelte a pecsétek eltávolítását.

Tüz és vér Venezuelában. Venezuelában nevezetes győzelmet arattak a felkelők, elfoglalták Barcelona kikötővárost, felgyújtották és kifosztották. Akkor vandálizmussal rombolták és rabolták, hogy nem kímélték az idegen konzulok házait sem, aminek következtében most meggyűltek a bajuk több hatalommal, ami új fordulatot adhat az egész venezuelai forradalomnak, a felkelők hátrányára. A barcelonai rombolásról New-Yorkból a következő hírt kaptuk: *Bowen*, az Egyesült-Államok caracasi követe az Egyesült-Államok barcelonai konzuljától táviratot kapott, amelyben azt jelenti, hogy a felkelők kifosztották a várost. E hírre egy amerikai hadihajót rendeltek Barcelonába.

Az útközet, amely Barcelona bevételével végződött, augusztus 3-án kezdődött. Három nappal később a felkelők benyomultak a városba, éjjel-nappal folytatták a tüzelést és elpusztították az összes épületeket. Augusztus 7-én a város kétharmada a felkelők kezében volt. A kormánycsapatok megadták magukat. A fogságba esettek között vannak *Marcano*, Barcelona elnöke, aki a kormánycsapatok vezére volt, továbbá nyolc tábornok és 23 ezredes. Mindkét részen együttvéve 167 ember esett el. A házakat és boltokat, különösen az idegenekét, kifosztották. Sok asszonyt és gyermeket megkínáltak és megölték. A francia kábelhivatalt elfoglalták és az amerikai, olasz és holland konzulatusokat kifosztották. A konzulok hadihajókat kiküldését kérik.

Orosz flotta bolgár vizeken. Orosz flotta érkezett Várna elé: hat páncélos ágyúnaszád, 4 cirkáló, 7 torpedó-cirkáló és több kisebb torpedócsónak, *Hildebrandt* altengernagy parancsnoksága alatt. Bár a fogadtatásnak nem kellett volna hivatalosnak lenni, mégis igen impozáns és szíves volt. Várna egész lakossága megjelent a kikötőben, hogy üdvözölje az orosz hajórajt. A tengerésztisztek, valamint a várnai

helyőrség tisztjei a *Nadesda* bolgár hadihajón elébe mentek az orosz hajóhadnak. A bolgár hajó tisztjei ebédet adtak az orosz tisztek tisztelésére, amelyen ünnepelték az orosz haditengerészetet. Tegnap délelőtt 10 órakor elhagyta Várnát az orosz hajóraj, hogy Burgasba menjen, ahol egy napot tölt.

Kellemetlen rendjel-ügyek.

— Játékszer-e a rendjel? — Egy ur, aki rendjeleket szállít szabott áron. — Melyik rendjel a legdrágább? — Mi lesz a rendjéből Amerikában? —

Budapest, augusztus 13.

A rendjel sok országban erőssége a fejedelemnek, gyengéje a hü alattvalónak. De már régóta akadnak olyan kellemetlen polgárok is, akik többre becsülnék egy pipa dohányt a legkésebb rendjelnél is. Persze az efféle ember ritkaság számba megy. Annál több a rendjel-smok. Az apró rendjel-stréberek száma légió, különösen Európa keleti felén. Nyugaton az egyre erősödő szociáldemokrácia eleinte kigunyolta, neveltségessé tette a rendjelt, de mert a gunyolásban már *ipso facto* bennefoglaltatik a kigunyolt dolog bizonyos számbavetele s mert a szocialisták még ennek látszatát is kerülni akarják: most gyilkos flegmával minősítik a rendjelt — *gyermekjátékszernek*. Ezt nagyon komoly képpel tették a vámtarifá-tárgyalásnál s kérték az elképpent „lojális” képviselőket, hogy a külföldről érkező rendjelekre vámot vessenek.

S az ajánlat nem is olyan monstruózus, mint amilyennek az első pillanatra a lojális polgár látja. A rendjel olykor s olykor helyen csakugyan *kereskedelmi cikk*. Ezt a napokban bizonyította be egy német hirlapíró.

Német kollégánk hirdetését olvasott egy lapban, ahol is egy ur arra vállalkozik, hogy rendjebre éhes embereknek ordókat szerez — szabott áron. Az újságíró inyét csiklandozta az ajánlat s kíváncsiságából levélben megkereszte a rendjeltkövetítőt urat. Kapott is pontos, kereskedelmi stílusban tartott választ és — *árjegyzéket*. A válaszban azt írja a nyújas követítő, hogy ő komoly üzletember, aki nem utazik becsapásban. Nem is kér egy krajcárt sem, mielőtt kiíense nem jut az óhajtott rendjel tényleges birtokába. A kliensnek csak bánatpénzt kell letennie egy jóhírű kereskedőháznál.

Az *árjegyzékből* pedig álljon itt mutatón a következő szemelvény:

Állam	Rend	Szabott ár márkában
Pápaság	Gergely-rend	2.500
"	Szilveszter-rend	2.500
"	Krisztus-rend	2.500
"	Szent Sir-rend	2.500
San-Marino	Lovag-rend	2.000
Tunisz	Nisan el Ifjúkár-rend	1.800
Perszia	Nap- és Oroszlán-rend	3.500
Törökország	Medzsídje-rend	3.500
Spanyolország	III. Károly-rend	6.000
"	Isabella Catholica-rend	6.000
"	Ugyanazok csillaggal	7.500
Portugália	Krisztus-rend	4.000
"	Villa Vicosa-rend	4.000
Olaszország	Korona-rend	5.000
Szerbia	Takova-rend	3.000
Rómánia	Rómánia csillaga-rend	4.000
Venezuela	Bolívar-rend	2.000
Líberia	Megváltás-rend	1.600
Ausztria	Vaskorona-rend lovagkeresztje	60.000
"	A bécsi német lovagrend Mária-keresztje	1.200
"	Egy német állam nagyon népszerű lovagkeresztje	5.000

A rendjeltkövetítő ur azonfelül vállalkozik neveltségessé, bárói és grófi cím megszerzésére is. A szabott árak az árjegyzékben 18.000 és 60.000 márká között hullámanak.

Az árjegyzék és rövid kivonatából kitűnik, hogy Ausztria jár elül summa dolgában. Ausztria a legdrágább a követítő ur listáján.

Kinos rendjel-ügyek támadtak Amerikában is. *New-Yorkból* ezt írják az esetről:

Henrik herceg látogatásának emlékére háromszáz amerikai embert tüntetnek ki rendjellel. A bejelentett rendjelek meg is érkeztek, de számuk jelentékenyen meglótyagkozott: *háromszáz rendjel helyett csak husz jutott Amerikába*. Az amerikai diplomaták és kormányférfiak megingathatatlan hagyománya az, hogy

sobasem fogadnak el rendjelet és amikor bizalmasan megkérdezték a *Henrik* herceg amerikai fogadásában szerepet játszott embereket, miéle kitüntetést szeretnének, mindannyian azt felelték, hogy csak valami *egyszerű emléket* kérnek. Az Egyesült-Államok alkotmányában ugyanis benne van az, hogy a kongresszus beleegyezése nélkül semmiféle hivatalnok sem fogadhat el királytól, császártól, fejedelemtől vagy idegen államtól címet, jutalmat vagy kitüntetést. Így történt, hogy a *legjobb rendjel* nem egyéb, mint a herceg arcképe a herceg aláírásával, kereszt vagy a nélkül és drágakődíszítéssel vagy annak híján, a szerint, hogy mekkora rangja van a megajándékozottnak. A városi polgármesterek egy része szintén visszautasította a rendjelet, de volt közöttük, aki e visszautasításban nem követte az állami hivatalnokokat és elfogadta a rendjelet. Asbridge, Cincinnati és St. Louis polgármestere a harmadosztályú vörös-sasrendet kapta.

Vilmos császár a bajor centrum ellen.

Budapest, augusztus 13.

A würzburgi egyetem tanácsának aligha volt sejtelve arról, hogy miatta a bajor képviselőház klerikális többségének kedvenc kultuszminiszterét elmozdítják, de azt meg éppen nem álmodhatta, hogy az európai eseménynyé nőtt afférbe bele fog szólni *Vilmos* császár is. Persze, hogy azóta ez az ügy már a bajor centrum ügye lett, amely tudvalevőleg dédelgetett miniszterének elbocsátása miatt a birodalmi tanácsosok házával is dacolva, törölte a költségvetésnek művészeti célokra beállított 100.000 márkás tételét. Az ügy fejleményeképpen már új kultuszminisztere is van Bajorországnak: báró *Podewill* volt bécsi követ; a törölt százezer márkát nagylelkűen felajánlotta a birodalmi tanácsosok kamarájának egy tagja, aki titokban óhajta tartani nevét, de a bajor centrum oktan eljárása most kapta meg a legleszűbb ítéletet. *Vilmos* császár ugyanis a következő táviratot intézte *Luipold* régensherceghez:

Svine-münde, augusztus 10.

A bajor regensherceghez Münchenben.

Utazásomból épp hazatérve, a legmélyebb felháborodással olvasom az általam művészeti célokra követelt összeg megtagadását. Sietek felháborodásomban kifejezést adni a rút hádlatlanság felett, mely e tényben nyilvánul az általában a Wittelsbach-ház, mint a te fegyessé személyed ellen, mely mindenkor mintaképpként ragyogott a művészet emelésében és támogatásában. Egyuttal kérek, engedj meg, hogy azt az összeget, amelyre szükség van, rendelkezésedre bocsáthassam, hogy a művészet terén azt a feladatot, amelyet magad elé tűztél, a legteljesebb mértékben teljesíthess.

Vilmos.

E táviratra a regensherceg a következő telegrammal válaszolt:

Ó felségének *Vilmos* császárnak, **Svine-münde.**

Legbensőbb köszönetemet fejezem ki oly meleg érdeklődésért, amelyet a művészet terén való törekvéseim és házam e törekvései iránt tanúsítasz, valamint oly nagylelkű ajánlatodért is. Egyuttal örvendek, hogy közölhetem veled, hogy egyik birodalmi tanácsosom nemeselekkütség, aki e megtagadott összeget rendelkezésre bocsátotta, lehetővé tette kormányomnak, hogy híven házam és pértára hagyományaihoz a művészet ápolását mint egyik legfőbb feladatokat változatlanul teljesíthesse. *Fischbach* vadászak, augusztus 11.

Luipold,

Bajorország regenshercege.

Vilmos császár ajánlata természetesen tárgyalanná vált a bajor birodalmi tanácsos nagylelkű adományá folytán, melyet tudvalevőleg a regensherceg elfogadott. De hisz ennek jelentősége el-törpül *Vilmos* császár levelének éles hangja mellett, amelylyel a bajor klerikálisok bosszúó hadjárát elítéli. Ezzel szembeállítva feltűnik a regensherceg szelíd válasza. De ebből korántsem szabad arra következtetni, mintha a regensherceg megrémülne a képviselőház klerikális többségétől, éppen a két távirat közöttétele bizonyítja, hogy az őz uralkodó, aki oly féltékenyen óvja München művészeti tradícióit, nem hajlandó meghátrálni a bajor centrum elől.

HIREK

Korunk hőse.

Berlinből írják: A gumbinei tisztikar a napokban nagy megtiszteltetésben részesítette *Hildebrandt* főhadnagyot, aki párbajban egy tisztját győztesen legyőzte s aiknek a császár megkegyelmezett. Tiszteletére a kaszinóban fényes lakomát rendeztek. A lakoma végzetével négyfogatu diszintóba ültették *Hildebrandt*-ot, a hintó két oldalán diszkrét lovasolt s ezek meg a tisztikar kísérete el a vasuti állomásig a párbajhóst.

Az ezredes felköszöntője:

Bajtársak!

Ünnepre gyűltünk össze! Nem mesterselem a szónoklás és a gyakorlótéren, vagy a fehér asztalnál inkább odahaza vagyok, mint az apró szellemeskedések mezéjén. De a mai alkalmat nem lehet elmulasztanom, hogy mindnyájunk, hogy az egész porosz tisztikar nevében ne üdvözlöjlem *Hildebrandt* főhadnagyot, a katonai erények, a tisztí batorság, az igazi hadseregi szellem legméltóbb képviselőjét.

A béke korszakát éljük. Ma nem igen vivünk csatákat, a katona nem vonulhat ellenség ellen, nem szerzehet diadalt golyók zajában, ágyuk dörgésében, de azért örökösen harcot kell vívniunk önmagunkért az egész világ előtt.

Reszkessen meg minden polgári szív, halványuljon el minden polgári arc, mikor ezt a szót hallja: katonatiszt!

Ellenség vére nem igen tapad a mi fegyverünkre, de ellenféllel igen s jaj annak százszor is, aki meg merészi sérteni a tisztí méltóságot. Ha polgár, lakoljon rögtön vérével, hogy unokái hetediziglen is rettegjék a császár uniformisát és az aranyos kardot, ha pedig katona, aki becsületünkben kételkedik, állítsuk fegyverünk csöve elé s ugy tanítsuk meg a hadsereg tisztelőit a világot.

Ellenség vére nem igen tapad a mi fegyverünkre, de ellenféllel igen s jaj annak százszor is, aki meg merészi sérteni a tisztí méltóságot. Ha polgár, lakoljon rögtön vérével, hogy unokái hetediziglen is rettegjék a császár uniformisát és az aranyos kardot, ha pedig katona, aki becsületünkben kételkedik, állítsuk fegyverünk csöve elé s ugy tanítsuk meg a hadsereg tisztelőit a világot.

Keménynek lenni, mint a szikla és hajlíthatatlannak, mint az acél: ez a katonai morál. Vagy talán azért van kard az oldalunkon, hogy ne repüljön ki az első szóra, melyben méltóságunk megsértésének csak az árnyéka is foglaltatik, vagy talán azért vagyunk katonák, hogy még a vélt bántalmat is meg ne bosszuljuk?

Hildebrandt főhadnagy párbajban győzött ellenfelét. Ilyennek kell lenni a katonatisztnek. Ezzel gyakorol jó példát a legénységre is, mert látják, hogy tisztjeink pompásan bíznak a fegyverrel s nemesak a gyakorlótér festett papirlapjai, hanem eleven célok ellen is kiválóan használják fegyverüket. Ez csak megerősíti a katonai önbizalmat.

Mások egész életükben földet művelnek, iskolákba járnak, könyveket olvasnak, szinte neveltség: „ugynevezett tudósok“, a mi egész életünk fegyverek között telik el és fittyet hányunk minden társadalmi haladásnak! (*Igaz! Ugy van!*)

Aki akarja, beszéljen a párbaj ellen, mi és ime legmagasabb urunk, császáruk is elismeri, hogy az az egyedüli helyes bírskodás, hogy egy pontosan célzott golyó, — annyi sok katonai szolgálatban eltöltött év legszebb eredménye! — örök időkre becsületet ad.

Hildebrandt főhadnagy ur! Kedves barátom! Büszké vagyunk rád mindannyian, s a te példádát követendőnek ajánlom minden fiatalabb tisztnek, de még a főbbeknek is, mert az ilyen példák statuálása dísz, erőt, méltóságot és fényt ad nevünknek. A német katonatisztok, bajtársaid, mindnyájunk szívében a tisztet, a nagybecsülést és a föltétlen bámulat helye a tied.

Er lebe hoch, hoch, hoch! ... Hurrah!

A felköszöntő hitelesül:

P.

Budapest, augusztus 13.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Augusztus 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Családi ünnep Alosuthon.** Székesfehérvárról jelentik: *József Agost* főherceg tegnap töltötte be harmincadik esztendőjét és születése évfordulóját megünnepelte a főherceg és családja. Az alsóthi kastély kápolnájában reggel mise volt, melyen a főherceg családján kívül részvett *Libits* udvari tanácsossal élén az uradalom egész tisztviselői kara, valamint nagyszámu közönség. Este a parkot fényesen kivilágították a lakoma idején.

— **A hercegrímás Budapesten.** *Vaszary* Kolos biboros hercegrímás dr. *Kohl* Medárd püspök kíséretében tegnap Balaton-Füredről a fővárosba érkezett. A biboros főpap a legfrissebb egészségnék ürvend s egész idejét különben budavári palotájában tölti. Nyolc napig marad Budapesten, ahová azért jött, hogy pontifikáljon a király születése napján és Szent István király napján a budavári koronázó templomban tartandó ünnepi istentiszteleteken.

— **A hóstát buzakoszorúja.** A kolozsvári hóstát néhány hosszú utca csupa tiszta kis házacskával, amiben földesgazdák laknak. A városrésznek ez a mai neve a *hochstaadl*-ből származik s némi halovány emlékeztető arra, hogy ez a tősgyökeres magyar város is német szóra halgatott valaha. A kolozsvári gazdák, legtöbbször kisgazdák, kitűnő munkások, józan, komoly, derék nép, talán kissé tulságos is temperamentumos és remek gazda. Szereti a földjét s a nagy hivatalnok-város piacát ők látják bőségesen veteménynyel, zöld-séggel — és tejjel. Ez a szorgalmas nép most arra az eredeti ideára jött, hogy a Mátyás-szobor leleplezése alkalmával a maga termőföldjéről aratott koszorúval mutatja be hódolatát Mátyás mai utódjának — *Ferenc* Józsefnek. Buzakoszorút nyujtanak át a felséges urnak és pedig bizonyosan a maga eredetiségében, a kék, apró ezüstgombos mellénybe, vagy ezüstgombos kabátba és hófehér bő ingbe öltözött deputáció által. A buzakoszorú eszméjét a földművelő dalkörben vették föl s azóta nagy lelkesedéssel foglalkozik vele az egész hóstát.

— **Botba vezérkari főnöke.** *Fiuméből* táviratozzák, hogy gróf *Potocky* Doiton, Botba volt vezérkari főnöke, aki a délafrikai háboruban több sebet kapott, ma oda érkezett. Gróf *Potocky* Svájcban fog letelepedni.

— **A stoláci hősei emléke.** Ma van a huszonnegyedik évfordulója annak, hogy a boszniai okkupációban *Stolac*-nak a 32-ik uyalogezred 8-ik százada az útközben odaveszett. Csupán egynehányan maradtak életben, akik a hősi halált szenvedett bajtársak lelkiüdvéért ma délelőtti 9 órakor a Várban, a katonatemplomban gyászmisét mondatnak, amelyre eljőttek azok is, akik ugyanabban az ezredben szolgáltak. A gyászmisét *Babuschek* Antal plébános-helyettes mondatja.

— **Idősb Ábrányi Kornél ünneplése.** Idősb *Ábrányi* Kornél, aki a magyar zene uttörői közül már csak egyedül van életben, ez évi október 15-ikén tölti be 80-ik életévét. Ebből az alkalomból a magyar zenevilág, a hazai ének- és dalegyesületek, valamint a nyilvános- és magánzeneiskolák körében széleskörű mozgalom indult meg, hogy az agg író és zeneköltő sok évtizedes munkásságát megünnepeljék.

— **Makkai Zsigmond országgyűlési képviselő.** *Jozela* nevű leánykja a múlt vasárnap a szomszédságba ment játszani s beleludalt a lisztbe. A baleset úgy történt, hogy a liszettel teletöltött szuszék ráborult s mert a kis leánynak nem volt ereje, hogy visszadöntse, megfulladt alatta.

— **Garnault és Koch.** Dr. *Garnault* a *Figaro*-ban nyilatkozik most a Koch tanárral való interjúra vonatkozólag. *Garnault* kísérletének célszerű voltát bizonyítja olyformán, hogy számos német tekintély nyilatkozatát közli, akik Koch tanárral ellenkező nézetben vannak. *Minthogy* — *ugymond* — *Roux* tanár, a *Pasteur*-intézet igazgatója, igen veszedelmesnek nyilvánítja a tuberkulotikus marha húsvál való beoltást, kétségtelenül van valami a dologban. Különböben éppen Koch lett volna az első, aki a kulturák gyengülését emlegette volna, ha ő, *Garnault*, valódi bacillus-kulturával oltotta volna be magát.

— **Elintéztett affér.** A máramaroszigeti ügyekből kifolyólag báró *Rosner* Ervin főispán, *Szabó* Sándor alispán és *Kacziányi* Géza, a *Hazánk* helyettes-szerkesztője között támadt lovasgán ügyet békésen elintézték. Báró *Rosner* főispán és *Szabó* István alispán, valamint a szóbanforgó cikk írója, *Kacziányi* Géza megbízottai megállapították, hogy egyik félén sem esett sértés.

— **Litke József.** Nemesak lokális jelentőségű, hanem a magyar kereskedelem vezető alakjai között első helyen számottevő kereskedő és gyáros hunyt el tegnap Bécsben, *Nothnagel* professzor klinikáján. *Litke* József az elhunyt pécsi borkereskedő és pezsgőgyáros. Vakkbélgyulladására ment fel Bécsbe, a híres tanár klinikájára. Végeztek is rajta operációt, de — úgy látszik — szerencsétlenül, mert a már hetven esztendő ember, mint jelentették, az operáció után meghalt. *Litkének* az apja is borkereskedő volt, s fiát Párisba küldte, hogy elsajátítsa a bortermelés tudományát. Mort tudomány az. Az ifjú *Litke* majdnem két évtizedet töltött Franciaországban s hazakerülve, átvette apja borkereskedését és nagy kiterjedésű szőlőbirtokait. Kezelése alatt valószínű mintatelepek lettek a *Litke*-féle szőlők s ennek a változásnak meglelt a nagy haszna, átalakító hatása az egész környék szőlőtermelésére. A gazdák hozzá jártak el tanácsért, utmutatásért és ő szívesen segítségükre volt minden tekintetben. Azután pezsgőgyárat is alapított s pincői igazán látványosságzámba mennek. Négy-öt emelet mélységben vannak megvása s berendezésük mintaszerűen modern. Tevékeny részt vett a megye és a város gazdasági életében is, mint bizottsági tag. Tekintélyes polgára volt a városnak, hangadó, akinek legutóbbi sikere az volt, hogy beszéde nyomán a városi közgyűlés a közös vámtérlet mellett foglalt állást. Elnöke volt a pécsi kereskedelmi és iparkamarának s ebben a minőségében is sokat dolgozott, míg csak betegsége tetlen-ségre nem kárhoztatta a mindig agilis embert. Komáromy Marika és dr. *Daróczy* Aladár országgyűlési képviselő az apósát siratja az elhunytban. Fiai is bortermelők és pezsgőgyárosok és pedig abban a magasabb képzettségben, amelylyel apjuk látta el üzletei dolgát.

— **Mr. Ziegler expedíciója.** *Mark Twain* hazájában, Amerikában, egy miliomos ur, *Mr. Ziegler* északarkai expedíciót szervezett. Az expedíció azóta el is hagyta az északi régiókat, utazása pedig méltó volna *Mark Twain* tollára. Ime az expedíció sikereiről szóló referéda:

Ziegler *William*, a new-yorki dollárkirály, egy esztendővel ezelőtt egy nagyszabású északarkai expedíciót szervezett, amely *Evelin Baldwin* kapitány vezetésében és nagy reményekkel indult el fölfedező útjára. Ez az expedíció egy esztendő távollét után a napokban tért vissza a *Ferenc József*-föld vizeiről a honigszaagi kikötőbe, a nélkül azonban, hogy a *Cap-Flor*-ról még csak meg is kísérelte volna az északi sarkra tervezett előnyomulást.

Az expedíció kitűnően ízlés szerelve minden szükségessel, még pedig olyan mértékben, ahogyan fölszerelve egyetlen egy északarkai expedíció sem kelt veszedelmes útjára. Hajójuk az *Amerika* mesés ellenálló képességei bíró acélszőnyeg volt, amelylyel szükség esetén a jéghegyeknek is neki lehetett volna vágni. Az expedíció költségei másfél millió dollárt emlegettek meg és *Mr. Ziegler*, a vállalkozás pénzembere, azt mondta *Mr. Baldwin*-nek a bucsuzásánál:

Kedves barátom! Vagy sikerül önnek a triok, és a csillagos lobogót odatűzi arra a bizonyos 90 fokra, vagy nem. Ha nem! Akkor legyen szíves és maradjon ott, ahol van. Becsületemre mondom, hogy ebben az esetben szívesen lemondok arról az élvezetről, hogy ünt még egyszer amerikai területen üdvözöljem.

Baldwin kapitány az indulás előtt maga is fel-tétlenül hitt a sikerben. Ki is jelentette egy újságíró előtt, aki indulása előtt megintervjuolta, hogy nem fog lehetlenséget ismerni.

Ez a büszke kijelentés éppen egy esztendővel ezelőtt hangzott el az *Amerika* földézetén s ma, tizenkét hónappal e kijelentés után a büszke hajó, amelynek a *Nansen* és a *Cagni* rekordját kellett volna elharmályosítani, ott lekszik a tromsói dockban szétszúzott farral és összeropogtatott derekpáncollal. Kinézetét érő felszerelése és készletei a felére apasztva, háromnegyed részben hasznavehetlenné tette s ott várja be, amíg annyira rendbe hozzák megrongosolt bordáit, hogy utra kelhet a szabad Amerika felé.

Baldwin kapitány nem találván Amerikában megbízható sarki tengerészt, kénytelen volt egy skandináviai hajóskapitányt szerződletni *Göteborgban*. *Johnson* kapitány, így hívják a skandináv hajóst, miért, miért nem, összeharagudott *Baldwin*-nal, amiért, az visszatérőben elvette a hajóparancsnokságot és azt az első kormányosra ruházta. Ez a változás természetesen nem igen vált előnyre sem az expedíciónak, sem pedig a hajó legénységének, Norvégia megérkezve, *Baldwin* kapitány minden az expedícióra vonatkozó felvilágosítást megtagadott a tömegesen jelentkező újságíróknak és csak annyit mondott el, hogy a korai jég lehetlenné tette az előhaladást, a vesztegelés pedig annyira megapasztotta készleteiket, hogy az olvadás beálltakor már gondolni sem lehetett

a további haladásra. Vissza kellett fordulniok. A belsőoldón azt a barlangot, amelyben Nansen lakott. A barlangról fényképfelvételeket is csináltak. Ez a *Baldwin-expedíció* összes reális eredménye.

— **Pánk egy fogaskerekű vasúton.** A rüdesheimi fogaskerekű vasúton — mint *Köblből* táviratozzák — ma halalos veszedelemben forgott egy nagy kiránduló társaság, amely a nemzeti emlékszoborhoz készült. A szelep zárókészüléke ugyanis megrepedt és a szűfolt vonat nagy gyorsasággal rohant a lejtőn lefelé. Egy sínkeresztésnél a gépésznek sikerült megállítani a vonatot és megmentenie az egész társaságot a biztos haláltól. A veszedelem közepette egy férfi leugrott a vonatról és halálos megsebesült. Az asszonyok a félelemtől elájultak. A városban híre jutott, hogy a fogaskerekű vasút a mélységbe zuhant és a lakosság ezrével töltött a hegyoldal felé és megnyugodva értesült a valóságról.

— **A tanítványok halála.** *Mészöly Gáspár*, nagykorúsi evangélikus református főgimnáziumi tanár nyugalmába vonása alkalmából volt tanítványai augusztus 30-ikán bucsulikomát rendeznek. Az érdekes tanítvári volt tanítványai *Mészöly Gáspár* Emléke cím alatt főgimnáziumi alapítványt létesítenek. Az adományok dr. Jaisovizky László nagykorúsi ügyvédhez küldendőek be erre.

— **Alászárt hegy.** Illetékes helyről jelentik, hogy nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a Remetehegy környéke az utjaki téglagyár ottani agyagbányája miatt veszélyben van. A Szent Margit-kórház, amelyről a kérdéses hírből említés történik, tudvaleg egy Bécsi-út mentén van, sokkal nagyobb távolságban a Remetehegytől, semhogy e hegyen előáll a földcsuszamlás az épületben bármi bajt is okozhatna. Katonai ruharaktár pedig, amely szintén veszélyeztetve volna, a környéken egyáltalában nem épül. Teljes váltatlanság az is, mintha az utjaki téglagyár gépháza víz alatt állana. A nevezett gyár telepén minden gép zavartalanul üzemben van, amiről bárki meggyőződhetik.

— **Léghajón Bécsből Csongrádra.** Folyó hó 10-ikén *Petróczy István* közös hadseregbeli százados, *Lépes* főhadnagy és *Sarlay* hadnagy léghajón tettek meg az utat Bécsből Csongrádig. Bécsből reggel 8 órakor indultak el és délután 5 órára érkeztek Csongrádra, ahol *Szöke Pál* vendégszerető házában magyaros szívesseggel fogadták a léghajó utasait, akik még aznap este visszatartak Bécsbe.

— **Földrengés.** *Laibachból* táviratozzák, hogy *Bodace* környékén ma reggel 7 órakor erős földrengést éreztek. A földrengés idején nagy földalatti moraj halatszótt.

— **Elmeorvosi értekezlet.** A második országos elmeorvosi értekezlet október 26-ikán és 27-ikén lesz a fővárosban. Előadások augusztus 31-ig jelenthetőek be. Az előadásokra s a tagságra vonatkozó bejelentések a szervező bizottság titkárához (L. lipótzei elmeorvintézet) intézendők. Az értekezlet tagja lehet minden orvos, valamint az, aki az elmeorvóságot és az elmebeteg-ügy iránt érdeklődik, a tagsági díj öt korona.

— **Bécs terjeszkedése.** Az osztrák kormány tudvaleg nem helyesli *Luegeréknek* azt a tervét, hogy a Béccsel szomszédos helységeket bekebelezze a főváros területébe. Most a kormány szakértőkből álló bizottságot küldött ki a bővítési terv átdolgozására.

— **Halálozás.** *Gróf Thun Vince*, a Sopronban állomásozó huszárezred kapitánya ma hirtelen elhunyt. Halála következtében a péntekre tervezett katonatiszti lövészvető vasárnapra halasztották. *Gróf Thun* kapitányt csehországi birtokán fogják eltemetni. A huszárezred *Pallavicini* őrnagy alezredes vezérése alatt küldetésével vesz részt a temetésen.

Ádám Györgyné, született nagybocsi *Sárközy* Erzsébet júló hó 13-ik napján szívizékhüdes következtében meghalt Tápó-Szelen.

Szakmáry Károly nagykereskedő, a kassai kereskedelmi és iparkamara elnöke 67 éves korában elhalálozott. A tevédek kereskedelmi életében utolsó szerep jutott az elhunytaknak, aki mint a jelentékeny kamarának évek óta elnöke, ipari téren érdemes munkásságot fejtett ki. Kassa kulturális mozgalmában is tevékeny részt vett. Tulajdonosa volt a Zähr és *Szakmáry* nagykereskedő cégnek, igazgatóságai tagja számos közgazdasági intézménynek, törvényhatósági bizottsági tag és az evangélikus egyházmegye felügyelője.

— **Az elrabolt kis leány.** Az elrabolt *Szász* *Szavost* Ilona ügyében az árvaszék régebbi szűrés határozatát, melylyel a gyermeket az apának ítélték, hiteles okmányok és tanuallomások alapján hozták. Ennek az ítéletnek az alapján jolyik a rendőri nyomozás, mely ezideig még eredményre nem vezetett és az árvaszék újabb végzésével *Szászotné* született *Findly* Ilona anyára egyelőre 500 korona pénz- bírságot szabott, különösen kiemelve, hogy az anya eljárását súlyosabbá teszi az a körülmény, hogy a kiskorú gyermek nincsen az anya gondozása alatt, hanem őt az anya idegeneknél, minden szülői felügyelet nélkül e-rejtve tartja, *Wottitz* Manfrédal és

más személyekkel egyik helyről a másikra viteli, miáltal anyai jogait súlyosan visszaél és ezen visszaéléseit következetesen folytatja. Aki az eltűnt gyermek nyomára vezet, jutalomban részesül.

— **Aki toszkánai vére szomjazik.** Ungvár huszárokat kapott. A gyönyörű tizenötödik huszárezred egy szakaszát vezényelték át az ungvári házi- ezred most folyó gyakorlatára. Örült a szép lovas- katonáknak a város, mindaz ideig nagyon örült nekik, míg ki nem sült, hogy Ungvár békességes levegőjében semmiképpen se tudnak megélni ezek a hosszukardos hadiak. Állandó a verekedés a városban és csodálatosképpen nemcsak katonák és közönséges civilek között, hanem ellenséget látnak a huszárok az ungvári bakában is. A napokban nagy riadalmat okozott egy altiszt a huszárok közül, aki végigrohanna az utcán, szörnyen hadonászott a kardjával és torok- szakadástól fejezte ki azt a szerény kívánságát, hogy toszkánai vért akar inni. (Ungváron tudniillik a hatvanhatos toszkánai ezred van elhelyezve). Nehány bakát megvagdalt, aztán meglelte két civil koponyát is, de amikor észrevette, hogy nagyobb csoport polgárember jön a jajveszélő sebesültek segítségére, benemkült egy kávéháza. A már nagyon felizgatott polgárság azonban utánament s valószerűleg alaposan elbánt vele, ha közbe nem lép egy közös hadsergebeli főhadnagy. Az aztán átadta az őrájratnak a vitét.

— **Házasság.** *Odescaichi* Artur herceg leánya, *Alinka* hercegnő, tegnap egybekelt *Kövér* Gusztáv főbírtokossal.

Singer Ferenc augusztus huszadikán vezetni oltárhoz *Ujpesten* *Neumann* Zseni kisasszonyt.

— **A prágai sikkasztás.** *Prágából* táviratozzák: *A Pravo Lido* mai számában jelenti, hogy tegnap közölt letelezéseit következtében a Szent Vencel előleg- egyesület igazgatója, *Orth* özevényének panaszára, a szerkesztőségben házkutatást tartottak, hogy a tegnapi cikk kizárattal megtalálják. Ez azonban nem sikerült. A lap jelenti, hogy még előkelő állású emberekről fogja lerántani a leplet ebben a dologban.

— **A székesfehérvári gyilkosság.** Egy mai székesfehérvári távirat szerint csaknem kétségtelen most már, hogy a tegnap halva talált agy kisasszony *Bernáth* *Julia* bűnténynek esett áldozatul. Holttestet ma felboncolták s legelőbb bordáján törést és arcán zúzódásokat találtak. Azonkívül a nyomozás eredménye is majdnem bizonyossá teszi, hogy rablógylkoság esete forog fenn. A hiányzó értékpapirokat ma két boltban megtalálták, ahol azokat valaki elzsebesíttatta. A szerencsétlen *Bernáth* *Julia* ma temették a városi halottsházából. A vizsgálatot *Sárhány* vizsgálóbíró, *Námessy* *János* alügyész és *Simon* rendőrkapitány intézik.

— **Bányászorenosítlenség.** A johannesbergi (Oldenburg) ezüstbányában ma robbanás történt. *Három munkás meghalt*. Tizenegyen megsebesültek, köztük ötven olyan súlyosan, hogy nem bíznak felgyógyulásukban.

— **Ötszörös rablógylkoság.** *Dürrenriedben*, *Gotha* közelében letartóztattak egy *Ansch* nevű 19 éves asztaloslegényt, akit azzal gyanúsítanak, hogy nagybátyját és négy más rokonát meggyilkolta és kirabolta.

— **Havazás Svábjában.** *Zürichből* táviratozzák, hogy Svábjában sok helyütt erősen havazik. *Luern* től kezdve dél felé még a völgyeket is hó borítja. *Isabrickben* ma reggel a hőmérő a fagypontra alatti két fokra süllyedt. A környéken magasán áll a hó.

— **Tíz évi fegyház.** *Sátoralya-Ujhelyről* táviratozzák, hogy az ottani törvényték tíz évi fegyházra ítélte *Boros* *Jenő* csanálasi tanítót, aki állatias szenevedélyének kielégítésére egy 11 éves leánytanítványát szemelte ki áldozatul. Az elvetemült ember a népdíhe elől akkor megszökött, de *Hamburgban* elfogták és visszahozták.

— **Ünnepész Ós-Budavára.** Nagy nyári ünnepélyt rendez pénteken este Ós-Budavára igazgatósága. megismételve a múlt pénteki nagyszerű ünnepély teljes kitűnő műsorát. Lesz tehát ismét trétiás és kacagató felvonulás *Egy éj Versaillesban* cím alatt, remek tűzijáték, tombola és sok más egyéb látványosság. Augusztus hó első felének igazán remek varié- műsora ugyanekkor látható utóljára. E nagy- szobrász műsornak egyik legkiválóbb száma a *Buda- pesten* oly nagyon kedvelt kitűnő komikus *Steinhardt* *Géza* páratlan humorú kacagató magánjele- nete, amelynek jogható ezen a téren nem található. A kitűnő komikus minden este viharos tapsorkánt idéz elő, ami nem is csoda, mert kúpié és csodálatos előadási képessége a főváros legelső- rangú varié- komikusává avatják *Steinhardt* ot. Így hát nem is csoda, hogy a nézőtér minden este zúfo- lásig megtelik. Az augusztus második felének teljesen új programja szombaton kerül színre. A pénteki ün- nepély iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Az osztályosorjáték huszára.** Az osztály- sorsjáték mai huszán *Klenczener* koronát nyert a 2485 számú sorsjegyre; *huszzer* koronát 76995; *tszár* 35388 és 23166; *készlet* 36461 18174 és 90420; *eszt* 45747 59797 7680 és 89588; *dszázat* az 5180 11601 1:970 26153 4:992 75928 17839 50569 5:123 1794

11445 97679 71872 18340 2:247 83704 69658 73871 75181 04479 51489 és 78402 számú sorsjegyre.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt elő- fizetőinek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a Hírmondó *riadója* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abonnensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó. E zenéátvitel azonban megszakított szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözsdézárásokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

A Lenau-ünnep.

Budapest, augusztus 13.

Csatádon, a szép fekvésű kis torontáli faluban ma volt meg a Lenau-ünnep, amely sokkal nemesebben és impozánssalban folyt le, semmint azok szerették, akik oda törekedtek, hogy a magyar származású kiváló német költő századik születése napján odalent a Bányásgház ünneprontó zavar és a magyar nemzeti eszme ellen való lármás tüntetés legyen. Ez a vakmerő szándék, amelynek Magyarország határain túlról történt tüzelését idejekorán lefújta a velünk barátságos szövetségben levő német nemzet uralkodójának tapintatossága, hiába próbálkozott mindenféle módon az ünnepontással, eredménye silány kis demonstrációvá zsugorodott össze. Az ellentüntetési csekélyke jelenete végképpen elenyészik most a mai ünnep hatalmas megellett. A csatádi szép napról szóló tudósítás fényes bizonyosságát adja annak, hogy a bányási józan és értelmes sváb nép nem üt fel az igazgatásnak, s nagyon össze tudja egyeztetni nemzetiégi hagyományainak tiszteletét a magyar hazának tartozó szeretettel és ragaszkodással.

Csatád községnek egész népe ott volt az ünnepségen, de odaözönlött a közel és messze környéknek hazafiasan gondolkozó németsege is és a szépen feldisített faluban emelkedett lélekkel érezte át annak az ünnepelésnek a tartalmát, amely a szeretettel magyar földről idegenbe vetődött német költőnek azért jutott ki, mert magyar- ságának tudata sohasem veszett ki szívéből s gyönyörű költészetének is állandóan termékenyítő forrása maradt.

Jó volt, hogy Lenau Miklósból, a magyar fiúból, ha már úgy kellett lenni, híres német költő, de azért mindvégig magyar érzésű költő lett és jó volt, hogy éppen száz évvel ezelőtt született. Napjainkra esvén így emlékének jubiláris felidézése, a Bányás sváb népe csak megerősödhetik abban a hitben, hogy helyesen cselekszik, ha kitart a magyar haza iránt ápoló hűségében, de oklást merithetnek mindazok a nemzetiségek is, amelyeket lelkiismeretlen igaz- tók nyíltan vagy titkos áskálódással a magyar állam eszméje ellen lázítanak. Bizvást remélhetők, hogy a csatádi ünnepnek meglesznek ezek a becses tanulságai.

Csatád, augusztus 13.

A mai napra ünnepi dísz öltött a falu. A határ- tól a Lenau-téren levő községházáig, melynek hom- lokzatát Lenau Miklós reliefképe, *Rockenbauernének*, egy magyarórári özevgyasszonynak ajándéka díszíti, valamint az összes utcákon végig virágfüzerekkel, magyar nemzeti zászlókkal, a magyar koronás címerrel és lantokkal díszített laoszlopok szegélyezték az utcákat. A falu bejáratánál felbologozott nagy, hatalmas diadalvi volt felállítva „Isten hozta” felirattal. A községi iskola, a piébániatemplom, a községháza, *Löfler* *Lipót* földbirtokos emeletes háza amelyben Lenau Miklós született és számos magánház fel volt díszítve. Különösen impozáns volt a Lenau-ház díszí- tése. E ház homlokzatát emléktábla díszíti melyet egy egyszerű csatádi bodnár, *Gehl* *Mátyás* maga reseit és ajándékozott a következő felirattal:

IN DISSEM HAUSE WURDE DER DICHTER

NICOLAUS LENAU

AM 13. AUGUST 1802. GEBOREN.

EZEN HÁZBAN SZÜLETETT

LÉNAU MIKLÓS

1802. AUGUSZTUS 13-ÁN.

WELT BEFREIEN KANN DIE LIEBE NUR.

LÉNAU.

GEWIDMET DURCH MATTHIAS GEHL AUS VATERLANDSLIEBE

DEM DICHTER AM 13. AUGUST 1876.

Ugyanebben a házban rendezték be az ünnep alkalmából a Lenau-szobát, mely a leendő csatádi Lenau-muzeum alapját képezendi és melyben a nagy költő született. A szoba butorzata: egy íróasztal, egy nád- és egy zsölleszék, Lenau atyjának butorai, a falon Lenau képe függ, amelyet kétfoldait magyar címer fog át. Az íróasztalra lecszik az új vendég- könyv, melybe a látogatók bejegyezték neveiket.

Reggel 8 óra után talpon volt az egész község. A templom és a községháza körül a község lovas- gárdája állott sorolalt, sőtűzrel üdvözölve a meg- érkezett vendégeket, akiknek sorában láthatók voltak: *Gulner* *Gyula* államtitkár, dr. *Delimanic* *Lajos* alispán,

Bónay János, Steiner Ferenc, Rubinek Gyula, Blaskovics Ferenc, Gorove László, Lendl Adolt képviselők, Rákosi Jenő, Hercegy Ferenc, báró Ambrózy Gyula temesmegyei nagybirtokos, Ferich Mátyas, a csanádi pappnővelde tanára, dr. Pacséry Károly nagybeszerekeri tanfelügyelő, Poroszkay Béla torontáli főügyész, dr. Kardos Albert, a debreczeni Csokonai Kőr kiktöltője stb. továbbá résztvett az ünnepélyen az egész Délvidék, *Billyd, Grabács, Bogáros* és számos község küldöttsége a budapesti irodalmi világ színe-java.

(Ünnepi közgyűlés.)

Az ünnepet Csafád község ünnepies közgyűlése vezette be, amelyen dr. Delimanicz alispán elnökölt, aki szépen átértézt beszédrel nyitotta meg a gyűlést és beszédében a mai ünnep jelentőségét méltatta és a kormány képviselőjét üdvözlölte, ki jelenlétével az ünnep jelentőségét emelte. Az alispán beszédére *Gulner* államtitkár a következő szavakban válaszolt:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Szokatlan az alkalom amely bennünket összejűjtött. Halálporában beszültük meg egy fényes elméket megnyilvánulását és a kötelesség adóját rójuk le a haza és Csafád község egy nagy fia iránt. Ez alkalom az, melynek jolytán szerencsém van önöket itt együtt láthatni Csafád község tanács-termében. Ez az ünnepi esemény azt mutatja, hogy a község polgárai mind igaz hazafiak, mert kiváló ember és jó hazafi volt az, akinek emlékét ma ünnepeljük; már pedig megbecsülni jó hazafit igaz hazafiak szoktak. Es ez ünnepelés ma annál jorositabb, mert az ünnepelt halálporában is hű volt a röghöz. Ezért lélekemelő a mai ünnep, amelyért önöket üdvözlölni e helyről a kormány nevében van szerencsém. (Lelkes éljenzés.)

Üdvözlöm önöket egytől-egyig és kívánom, hogy a Gondviselés kegyelméből jöjében, egészségben és hazafiságban megerősödjön, megizmosodva gyarapodjunk sok száradon át e derék község.

Az államtitkár szavaira lelkes éljenzés hangzott fel.

Most az egész ünnepelő község átvonult a templomba, ahol *Esele* plébános fényes segédlet mellett nagymisét mondott. Mise alatt a községbeli lövészek sortűzot adtak.

(Az alakpó letétele.)

Mise után a községháza előtti térre vonult az egész társaság, ahol meg volt jelölve az a hely, ahová Lenau-nak szobrot emelnek. E körül nagy község gyűlt egybe, figyelemmel hallgatva az elhangzott beszédeket.

Bartole János, Csafád-községbeli főjegyző, akinek a fényes ünnep rendezésében nagy része van, a községháza előtt elmondott beszédében *vissza-utastította azt a gyanusítást, mintha Csafád község német ajku lakossága az ünnepélygel a németiség iránt való rokonszenvének akarna kifejezést adni. Ez rossz indulatú gyanusítás.* A magyar pénzen teremtett Lenau-szobor bizonyítéka annak, hogy itt mindenki magyarul érez és az alkotandó szobor is azt fogja hirdetni, hogy a magyar társadalom nem ellensége a német szónak és hogy a magyar társadalom a német kultúra iránt nem viselkedik ellenszenvvel. Megköszönte a miniszterelnök erkölcsi és anyagi támogatását, amely támogatásra éppen az elmondott gyanusítással szemben volt szükség. *Bartole* a magyar sajtónak mondott köszönetet támogatásukért.

A nagy tetszés mellett elhangzott beszéd után *Hercegy Ferenc* mondott ünnepi beszédet. A kiváló író történelmi visszajáratást vetett Csafád község eredetére. Kifejtette, hogy német gyarmatosok alapították Csafádot a 17-dik században. Kiemelte, hogy a magyar föld nem halátlan, mert a német kolonisták verejtékével megtermékenyített magyar föld ime egy lángészt teremtett. Kiemelte, hogy Lenau műveiben igen sok vonatkozás van Magyarországra és Lenau hű maradt egész költészetében Magyarországhoz; költészetéből mindig kialsillogott a magyar érzés, a magyar gondolkodás, ugy hogy szinte mondhatni, hogy Lenau költészete mintegy hidat képez a később támadt Petőfi költészetéhez. A majdan emelendő szobor megmutatja, hogy Magyarország mindig meghajlik a költő előtt, és különösen olyan költő előtt, aki a magyart is szereti.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után a Lenau-szoborbizottság egyik tagja felolvasta ama emlékiratot, melyt a szobor alakpóvezetésében helyeznek el és felkérte a kormány képviselőjét, hogy tegye le a szobor alapkövét. E felszólításnak *Gulner* államtitkár a következő beszéd kíséretében tett eleget:

Mélyen tisztelt ünnepelő község! Mielőtt a megítélt felhívásnak engedelmességeknek engedjek meg, hogy egy kötelességet rójuk le Széll Kálmán miniszterelnök ur ó nagy méltóságának megbízásából. Országos fontosságra, halaszthatatlan és nagyfontosságú állami leendő akadályozták meg abban, hogy személyesen megjelenésben s ezért bizott meg engem, hogy tolmácsoljam köszönetét azért, hogy e hazafis ünnepre a kormányt meghívni szivesek voltak. Üdvözlémet küldi a hazafias ünnep rendezőinek. Ő is részt vesz benne. Ő is jelen van itt, hol a

hazafias érzelmek fellángolása áthívít és áthat mindnyájunkat. Magyarország e szép községében, mely távol esik ugyan a világ forgalmától, melyben nagy események nem igen történnék, e napon mégis megdöbben Magyarországra szíve. Egy költő emléke iránt rója le a községnek háját és lelkesedésében működésé körébe be tudta vonni az egész országot. Azon költő iránt tanúsít kegyeletet ma Csafád községe, aki itt született s e földön atól kezdve, midőn a Muzsa hívására dalolni kezdett, mindaddig, míg lantjának hurjai meg nem szakadtak, mindig hűséges fia és hű polgára maradt a magyar hazának. Lantjának minden idejét a hazaszeretlet rozgettte meg mindaddig, míg a lant el nem némult.

Némültl adólt, de magyar hazafi maradt, szerette a hazát, visszasírta ő földet, amelyen született. Lelkemből örülök, amikor a miniszterelnök ó nagy méltóságának megbízásából részese lehetek ez ünnepnek, hogy azt láthatom, arról győződhetem meg s azt tapasztalhatom, hogy hazaszeretben, önfelelőadásban társak és a haza iránt egyek vagyunk széles e hazában. (Lelkes éljenzés.)

Hungariát, melyen tisztelt ünnepelő község, kinyújtótt áldó kézzel szokás ábrázolni, ez áldó kéz alatt boldogulhat minden polgár és minden nemzetiség saját kultúráját terjesztheti. Csak egyet követel Hungaria és ezt követeli erőlyesen és állhatatosan: a hazafias érzelmekben egyenlőnek kell lenniük, különbséget azokban tenni nem lehet, beszélje valaki az állam nyelvét vagy nem, az ország fia. Ez áldó kéz árnyékában kifejltheti mindenki egyenlőségét, érvényesülhet is, természetesen az állami élet magasabb régióiban jobban, ha bírja az állam nyelvét, de ha nem bírja, az nem akadályoz meg senkit abban, hogy egyenlőségét, nemzetiségének kultúráját ne fejthetné ki.

De Hungaria kinyújtótt kezének izmai vannak (Erős taps és éljenzés) és ezen izmok megmozdulnának, ha szükség lenne arra, ha jelentkeznének olyanok, akik az egyetértő hazafias közö surlódást, viszálykodást, egyenletlenséget akarnak szítani. (Zajos éljenzés.)

Amit a kinyújtótt áldó kar megvédi a hazafit, ugy a kinyújtótt kar izmainak ereje rásújta azokra erősen és érezhetően, akik a magyar haza politikai integritása ellen törnének. (Folyton megújuló éljenzés és taps.)

Boldog vagyok, hogy itt önökkel együtt a magyar kormány nevében a miniszterelnök ur ó nagy méltósága megbízásából meghajthatom a költő előtt a magyar haza zászlaját, meghajthatom Lenau Miklós előtt azért is, mert ő is a trón iránti hűséget, az államemzéséhez való ragaszkodást, a hazaszeretlet és hűség fekiyjáit lobogtatta! Es most megfélelek a megítélt felszólításuknak. Le fogom tenni ama szobor alapkövét, hogy ez hirdesse a jövőben a jelenkor túlaradó érzelmét, a magyar polgár hazafiságát, a jövőben való hitét és bizalmát. (Zajos éljenzés és Eljen Gulner! kiáltások.)

E beszéd után *Stein József* királyi ítélőtáblai bíró német nyelven mondott ünnepi beszédet, lelkes szavakkal méltatva a költő működését. Az alakpó letétele után (Az alakpó fehér márványból készült és következő felirással bír: „Lenau Miklós 1802—1902.”) az egész ünnepelő község a költő szülőházához vonult. E házban 1878-ban egy magyar érzelmű polgár emléktáblát állított fel, melyet a község most megkoszorozott. *Rákosi Jenő* a Kisfaludy-Társaság koszoruját, *Hercegy Ferenc* pedig az Akadémia koszoruját helyezte itt el. Majd *Bogáros* község nevében *Schneider József* királyi mérnök rendkívül nagy tetszéssel fogadott beszédet tartott, melyben felemeltette, hogy a költő is Amerikába vándorolt, de vagyontól megfosztva visszatért Csafádra, a hazai röghöz, mert visszahozta a honvágy. Beszéde a költő honzszeretetének feldiosérése volt. Végül *Lófer* csafádi tanuló szavalt, ezután pedig a zombolyai dalárda a Himnuszt énekelte. Az ünnepelő község a dalárdával együtt énekelte a magyar imádségot. Ezzel a megkapó jelenettel ért véget a fényes ünnepély.

(A banket.)

Délután 2 óraker diszeblt volt, amelyen igen sok hölgy is részt veit. Az első felkösözönt *Delimanicz* alispán mondotta ó felségére. E felkösözönt elhangzása után az egész község felállott és élenezte a Himnuszt. *Delimanicz* alispán indítványára a banketről üdvözlő táviratot küldöttek *Széll Kálmán* kormányelnökhez Rátóra. Ezután *Bartole* községi jegyző, a rendezőbizottság elnöke mondott felkösözönt *Gulner* Gyulára, mint a magyar kormány képviselőjére. *Gulner* Gyula államtitkár a kormány nevében megköszönte a figyelmet.

Magyarországon, ugymond, annyira megérették a politikai erkölcsök, hogy tul vagyunk azon a határvonalon hogy csak pözolunk és képmutatáskodjunk és azért meg van győződve arról, hogy az itt hallottak őszinték, hogy itt szemlél szembe egész emberek egész emberekhez beszéltek. Láta és tapasztalta, hogy nemcsak a község, hanem az egész környék, az egész vidék összeségében magyar érzelmű. Meg van győződve, hogy amit itt elmondottak, szívöböl, lélekölök fakadt. Mint a magyar kormány egyik tagja, aki teljes életében csak az igazságot, csak a szabadságlvséget szolgálta és egész életében igaz hazafinak érezte magát, joga van minden hazafitól ugyanezt követelni. Biztosítanlja a jelenlevőket, hogy nem szolgálna ezen kormányt, ha nem látná, hogy eszközei és cöljai tisztességek, becsületesek, hazafiasak és humánusak. (Élénk tetszés.) Midőn itt o

kis községben az ünnepély készült, a nagy költő, a magyar haza, a világirodalom dicsőségének ünnepelésére, akkor csak egy férfi az, akinek figyelmét semmisen kerül ki, ami e hazában hasznos és üdvös. Széll Kálmán miniszterelnök felismerte o készülő ünnepélyre a nagy momentumot, hogy itt kell lennie. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ez az oka annak, hogy engem idekötödt, Oszintén bevallhatom, hogy ha nem emlékeztem a délelőt eseményeire és csak most bédredek fel, nem is gondolnám, hogy Csafádon, hanem hogy valahol Debreczenben vagyok. (Hosszantartó zajos tetszés.) Sosem lehet széles e hazában igazibb lüktelését a hazaszeretnek tapasztaltni, mint ezen a helyen, aminek ma is itt szemlélői voltunk. Poharat Csafád derék községére és hazafias lakosságára üríti. (Szűnni nem akaró zajos tetszés és éljenzés.)

Felkösözöntö mondak még *Gyárocy János* iskolaigazgató, *Hercegy Ferenc*, *Poroszkay Béla*, *Kafka* postamester, *Rákosi Jenő*, *Blaskovics Ferenc* és *Bónay* orsz. képviselő, *Anton Péter* községi bíró. Az üdvözlő sürgönyök közt volt a Deutsch-Oesterreichische Schrieffsteller Genossenschaft. A vendégek legnagyobb része az esti vonatokkal elutazott Csafádról.

Az ünnep voltaképpen már tegnap este kezdődött; a vendégek tisztelőtelle ismerkedő estét rendeztek, amelyen *Rákosi Jenő* a csafádiak éllete. Reggel permeteröz esőben zenebanda járta be a község négy utóját s megszólaltak a mozsár-ágyuk. A község határában a magyar kormány képviselőjét, *Gulner* államtitkár *Anton Péter* községi bíró, sváb gazda fogadta magyar beszéddel. A községháza előti *Bartole* jegyző üdvözlötte a vendégeket.

A körmendi botrány.

Budapest, augusztus 13.

Amit vártunk és bizonyosra vetünk: megtörtént. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar község megnyugtatóására körlelhetlen szigorúsággal intézkedik a körmendi leányiskola botrányának megtorlása iránt. Ismeretes, hogy Vasvármegye közigazgatási bizottsága *Knaute Rezsőt*, a körmendi leányiskola igazgatóját és *Mocsári Ignác* tanárt állásuktól felfüggesztette és ellenük a fegyelmi eljárást elrendelte. Ezt a határozatot *Knaute* igazgató és *Mocsári* tanár megfelebezte a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, mely azonban a felebbezet visszautasította és a fegyelmi eljárást elrendelést, valamint *Knaute Rezső* igazgató és *Mocsári Ignác* tanár felfüggesztését tudomásul vette és helyben hagyta. Egyuttal a minisztérium utasította a fegyelmi hatóságot, hogy nevezettek ellen a legszigorubbban és kitélhető sürgőséggel járjanak el, hogy az ügy még az iskolaév megnyitása előtt, idejekorán befejezhető legyen. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium annyira érdeklődik ez ügy iránt, hogy felhívta Vasvármegye főispánját, hogy a fegyelmi ügy minden részletéről, az intézkedésekről és határozatokról azonnal értesítse a minisztériumot. Külömben a fegyelmin kívül *Mocsári Ignác* tanár ellen a királyi ügyészség indítványára bünrádi eljárást is tettek folyamatba. Az igazgató ellen ez idő szerint csupán a fegyelmi ügy folyik. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium az ügy befejezése után fog határozni a polgári fu-s polgári leányiskola egyesített igazgatóságának szétválasztása, a polgári leányiskola elköltözése, valamint a tanári kar kicserélése iránt. Eppen azért a minisztérium folyton sürgeti az ügy befejezését, hogy a majd esetleg szükségesnek mutatókozó intézkedéseket a felzudult község megnyugtatóására még az új tanév kezdete előtt megtehesse. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium ebben a gyalázatos ügyben körlelhetlen szigorúsággal fog eljárni még akkor ellen is, akiket a legcsekélyebb gondatlanság, avagy mulasztás terhel. De természetesen bölcsen vigyáz arra, hogy egyesek bünsége miatt ártatlanok ne szenvedjenek. E célból várja és sürgeti a vizsgálat befejezését.

Szombathelyről ma hiteles forrásból a következők mondják el a körmendi polgári leányiskola szenzációs esetét.

Mocsári Ignác územleire *Harsányi Mária*, férjhezett *Farkas J.* Zsigmondné polgári iskolai tanítóno vezette rá a hatóságokat. *Farkasné* ugyanis július 4-én a kir. tanfelügyelőnek két rendbeli iratot nyújtott át. Az egyik másolában több leányiskolai növendéknek a Mocsári-ügyre vonatkozó vallomását tartalmazta, a másik egy idegen, talán *Farkasné* által írt és *Mayforti Józsefné* által aláírt nyilatkozat volt. A tanfelügyelő, átfutván a két rendbeli iratot, *Farkasné* azonnal a szomszéd tanterembe cölfta és kikérdezte arra nézve, hogy miként jutott az iratokhoz. *Farkasné* előadta, hogy már régebben sejtette, hogy *Mocsári* az intézet fejletlebb leányövendékeivel kokettiroz, meg halmi társaságtólkóról is hallott, melyekben egyik-hámi növendék és *Mocsári* is résztveit. *Farkasné* a lakására hívta az illető növendékeket és ott öket vallomásra igyekezett bírni. Ez tényleg sikerült is neki, mire a vallomást írásba foglaltatta. A tanfelügyelő erre szóbelileg utasította

Farkasné, hogy az eredeti írásbeli vallomásokat és *Mayfortin* nyilatkozatát jelentés kíséretében terjeszse be a királyi tanfelügyelőséghez. Farkasné írásait különben egyidejűleg megmutatták a gondnok-elnökök is. *Farkasné* a felhívásnak július 8-án megfelelt, illetőleg e napon reggel érkeztek be az iratok a kir. tanfelügyelői hivatalhoz. Az iratokat azonnal bemutatják a vármegye főispánjának.

Az ügyet a közigazgatási bizottság július 9-iki ülésén tárgyalta. *Mocsári* ellen, valamint *Knaute* igazgató ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot és az erre vonatkozó határozat az iratok kaposán felterjesztet a közoktatásügyi miniszterhez, ahonnan a határozat jóváhagyása mellett visszaérkezvén; a vármegye főispánja, mint a közigazgatási bizottság illető fegyelmi választmányának elnöke áttette az iratokat a kir. ügyészséghez, míg *Mocsári* és *Knaute* állásukról *felügyeszteti*. Minután a kir. törvényszék vizsgálóbírája a csendőri előnyomozást kézhez kapta, rögtön kiszállt Kőrmentre. Ott *Mocsári* Ignác tanítót azonnal kihallgatta. *Mocsári* eleinte mindent félreken tagadott, de később bevallotta, hogy két 14 éven felüli leánykát a lakására rendelt, ott összeeskoolta és később illelten dolgokat is megengedett magának. Az egyik leánnyal Kőrmentről Németujvárra utazott ugyanegy vasuti kupéban, de az uton nem osinált egyebet, csak a leányka kezét a maga kezében tartotta. Beismerte azt is, hogy *Laczo* honvéddörmszter lakásán, ahol két tanuló-leányka szállva volt, gyakran megfordult, mivel az örmestert a polgári iskolai tantárgyakból tanította. Ez alkalommal összejött ott több aszszony és leány a városból, akikkel, valamint az ott lakó tanítványaival oszókolózással kapcsolatos társasjátékokat játszott. Beismerte továbbá, hogy a tornateremben, ahová az illető tanítónak engedélyével be szokott járni, előszoretlenül szemlélte a leánykák gyakorlatait. Emléke részleteket ismer be a vádolt, és még azt, hogy két 17—18 éves leány ellen *erélyesebb hóidási kísérleteket is tett*, de sikertelenül. Ez *Mocsári* tanító beismeréseinek a lényege.

E vallomás alapján a vizsgálóbíró *Mocsári* Ignácot az ügyészség indítványához képest letartóztatata és beszállította a szombathelyi törvényszék fogházába, ahol ez idő óta fogva van. *Mocsári* védőtől előbb dr. *Knebel* Kornéit, majd dr. *Feldmann* Bódogot választotta, akik azonban a védelmet nem vállalták el és végül a törvényszék hivatalból kirendelte védőtől *Csifrák* János ügyvédet. A vizsgálóbíró eddig öt leánykát hallgatott ki, akiknek vallomási lényegét egybehangzanak a vádolt tanító beismerésével, t. i. hogy a tanító az *erélyestelen érintés és csókoldozásra* szorított.

Egy kis leányról, akit eddig még nem hallgattak ki, azt állítják, hogy már mult évi karósonykor kimaradt az iskolából azzal a kijelentéssel, hogy *inkább a vonat elé veti magát, mintsem hogy eltérje Mocsári tanító illetétségeit*. A vizsgálat eddigi adatai szerint tehát a tanító és a leánykák között komolyabb érintkezés nem történt. A vizsgálóbíró az ügyészség indítványára *Knaute* Rezső kőrmenti polgári iskolaigazgató ellen is elrendelte a vizsgálatot bünpártolás miatt és a vádolt igazgatót e hó 13-ikára maga elé idézte. *Knaute* igazgató ellen az a vád, hogy az egyik leányt, aki *Mocsári* ellen vallomást, illetőleg írásbeli öljelentést tett, magához hivatata és rá akarta bérni, hogy mindent vonjon vissza; egy másik vidéken lakó leány atyjának ugyanily értelemben levelet írt. *Knaute* Rezső kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy fogalma sem volt akkor még *Mocsári* dolgának a minőségéről és kiterjedéséről, ő tehát az intézet hírneve érdekében akarta az ügyet elsimítani.

Vasvármegye közigazgatási bizottsága mai ülésén tárgyalva az ügyet, megnyugvással vette tudomásul *Reiszig* Ede főispánnak azt a jelentését, hogy a büntösök vétkének megtorlására az intézkedések haladéktalanul megtörténtek. *Bárdossy* László királyi ügyész ez ülésen bejelentette, hogy a fővárosi lapoknak ez ügyben hozott tudósításai *részben túloztak*, amennyiben a kihallgatásukból az derült ki, hogy „mindössze” egy erőszakosságáról és három-négy szemérem elleni kihágásról van szó. Az ügy a leg-*rövidebb időn belül* be lesz fejezve.

FŐVÁROS

(*) Az eskü-téri hid. A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a főváros hatóságához, amelyben tudatja, hogy az eskü-téri hid jószópainak szüköségessé vált megerősítése végett, a hidőkö elölt előépítményeket szándékozik építtetni s e miatt felmérült a szükséges annak, hogy a pesti oldalon felő is és mellékesatornák az előépítmény helyére eső részét megfelelő módon átépítsék. Utasította a miniszter a hidépítés vezetőségét, hogy a kivitel részleteire nézve lépjen érintkezésbe a mérnöki hivattal.

(*) A szobafestők és a főváros. A szobafestő- és mázólok-munkásoknak panaszuk van a fővárosra. Egy memorandumban mondják el azt, hogy mi a sérelmük s a memorandumot a főváros tanácsához terjesztették be. Azt mondják el benne, hogy a főváros árlejtes utján adja ki a szobafestő- és mázólok-munkákat s legtöbbször el is fogadja a legolcsóbb ajánlatot. A mesterek pedig lelkiismeretlenek az olcsóság rovására. Lehetetlen áron dolgoznak — de nap-szamosokkal és a négyezer szakmunkás közül, aki Budapesten él, háromezer már elkölözöködött a fővárosból s az itmaradott ezer pedig nyomorúsággal küzd, mert nincs munkája. Ebből az árlejtesi rendszerből kára van a fővárosnak is, mert rossz munkát kap, amelynek a jókárban tartása is aránytalanul több pénzbe kerül, mintha képzett munkások dolgoztak volna a festésen. Arra kéri tehát a fővárost, hogy az árlejtesek kérésében gondoljon a maga és a munkások érdekeire s vegye be a feltételek közé, hogy a munkát szakképzett munkásokkal kell elkészíttetni s azoknak napibére leg-*alább is négy korona kell, hogy legyen*. — A tanács — *mielőtt hozzászólt volna* — megkérdezte a kérelem dolgában a mérnöki hivattal és a tisztí ügyészséget is. A mérnökség azt mondja, hogy mindenestre ellogadhatóbb munkát kapna a város, ha ebben, a munkások által ajánlott formában írná ki az árlejteseket. Az ügyészség ezt szintén elismeri, de jogilag nem találja megengedhetőnek azt, hogy a tanács, bár szerződő fél a munkaadó és munkás közötti szerződéses viszonyba beleszóljon. S ha beleszólt, akkor se ér el ezzel semmit, mert képtelen arra, hogy ellenőrizze azt, hogy vajjon betartotta-e a vállalkozó a feltételeket.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Ujházi vendéglátéka. Zajos sikerrel játszott ma este is *Ujházi* Ede a Városligeti Szinkörben. A kitűnő művész *Szomori* Dezső *Péntek este* című drámájában remek alakításával megteremtte az érdekes egyfelvonásos igaz hangulatát. A kis színmű becses alkotása *Szomori* Dezsőnek, annak idején a Nemzeti Színházban is nagy hatással volt a közönségre s *Áron* rabbi szerepe pompásan illik *Ujházi* művészi skálájába. A szerző s a színész sikeréről annál szivesebben emlékeztünk meg, mert *Szomori* Dezső mostani munkássága új sikereket jelez. A külföldön tartózkodó jeles írónak ugyanis a jövő színházi szezonban két új darabja kerül bemutatásra: *A nagyszony* című történelmi színműve a Nemzeti Színházban, a *Morvay kisasszony* című társadalmi színműve pedig a Vigyázban. Mind a két darab tárgya magyar, a történelmi színmű hozzá *Mária Terézia* uralkodásának mozgalmas korszakában játszódik.

** Magyar Színház. A Magyar Színházban a nyári szünet után e hónap 27-én, szerdán kezdődnek meg az előadások. A színház új regimije október hó 1-én kezdődik, amikor az új társulat kezdi meg működését.

** Városligeti Szinkör. A Városligeti Szinkörben esztőtörtökön a három hivadoság kerül színpadra. Katica szerepét ezttal *Csongori* Marika játssza, aki már jólépült betegségből. Pénteken délután megismétlik az operettet, este pedig *Ujházi* Edével a *Lengyel aszó* című színművet adják.

** Tíz a leánygimnáziumban. *Serpette* Gaston szépenjéji operettjében, melynek első előadása pénteken lesz, a krisztinavárosi szinkör egész énekes személyzete közreműködik. A primadonnák szerepeit *Perényi* Margit és *T. Kállay* Lujza fogja kreálni, a férfi szerepök Mihályi, Könyei, Izsó, Sziklay, Kőrmenty és *Perenczi*. A pénteki bemutatót a közönség nagy érdeklődéssel várja.

** Vidéki színészet. Dr. *Janovics* Jenő kiváló erőkből álló társulatát a *hómezővársárhelyi* közönség sokatlatan nagy pártfogással részesíti. Az összes páholyok, valamint a földszinti ülőhelyek nagy része ki van bérelve. A társulat ezt a sokatlatan élénk pártolást minden tekintetben meg is érdemli. Előadásai művészi színvonalon állanak; a műsora olyannyira változatos, hogy hetenkint négy premiór is van. A legutóbbi héten nagy sikerrel mutatták be a *Szivemet, Zsolt, Régi szeretők és Erősebbet*. A sikerben osztozkodtak: *Horváth* Paula, *Bihari* Ákos, *László* Gyula, *Mészáros* Giza, *Feleidi* Boriska, *Sugár* Jolán, *Árkossy* és *Mezei* Péter. Legközelebb színpadra kerül: *Cyrano de Bergerac*, *Dada*, *X asszony*, *Erőnkön* felül és *Leontine* férjei. Ezeket kívül adják: *Carment*, *Zsidónót*, *Modell* Székely Irénnel a *iszerepekben*, továbbá a *Svíhákokat* és *Postás* fut *Feleidi* Boriskával.

** Vakok hangversenye. A vakokat gyámolító országos egyesület zenekara *Nyitra*ra szerződött s visszazérkezéig a hangversenysorozat szünetel. A hangversenyei folytatása újmsórral augusztus 20-án kezdődik az István-ut 95. szám alatti intézet disztermében.

** Szendrey Mihály Fosszonyban. *Szendrey* Mihály e hó 20-ikán vonul be Pozsonyba az ottani magyar színházba jól szervezett társulattal. Az első előadás szeptember 1-én lesz, amely alkalommal *Fényes* Samu nagyszerű színművét, *Kuruc Feja Dávidot* adják.

Nyiltér.

SZOLYVAI ásványvíz.

Előfrendő szaktérlek vegyelmzése alapján lúthion tartalmú fogva kiváló hatású *köszvény-, vesé-, hólyag-bajoknál, ugyancsak nyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.*

Eredeti tulajdonságai: évekkel át megtartja a palackban. Vasmentes! Könnyen emészthető! Csirmentes!

Borról igen üdítő itat!

Megrendelhető:

Uradalmi ásványvizek bérletségénél

Szolyván (Bereg megye).

Budapesti főraktár: VIII., Huszár-utca 5.

Prospectus kívánatra ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

* *Turkronika*. A folyó évben Magyarország és Ausztria területén eddig lezajlott lövészversenyek hivatalos versenyjelentéseit egybegyűjtve tartalmazza a *Magyar Turkronika* augusztusi kiadása amely ma jettet meg. A csinosan, izléssel kiállított füzet — praktikus beosztásánál fogva — igen könnyen kezelhető s a keresett adatokat minden érdeklődő azonnal megtalálhatja benne. Ára 1 korona 50 fillér s kapható minden dohánytözsében.

TÁVIRATOK

Bécs, augusztus 13. *Helsingsforsban* — mint egy pétérvári távirat jelenti — az ottani gépgyárrészvénytársaság 700 munkást elbocsátott munkahiány miatt. Az orosz gyárak kivétel nélkül csökkenteni fogják üzemüket és a munkások nagyrészt el fogják bocsátani.

London, augusztus 13. *A német császár* egy bostoni halászhajó kapitányának *Hargroavesnek* egy aranyórát és a legénység két emberének 3t-öt fontot küldött, amiért a *Heinrich* német evezős-egylet négy emberét az *Eszaki-tengeren* egy vihar alkalmával megmenekítették.

Koronázás után.

London, augusztus 13. A király ma délután a királyné, több jeledelmi vendég, az indiai jeledelmek és más személyiségek jelenlétében szemlét tartott az indiai csapatok felett a *Buckingham* palota parkjában. A sokszíni egyenruhák és az indiai jeledelmek pompás felvonulása gyönyörű képet nyújtott.

Régi csaták emléke.

Messina, augusztus 13. A calabrai partokon történt újabb kutatások egy második hajó felfedezésére vezettek, melyet *Canitella* mellett találtak meg és mely valószínűleg francia hajó volt. Azt hiszik, hogy a tengerpart közelében talált két hajó a stromboli ütközésben 1876-ban összeütközés következtében süllyedt el.

Kölgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 13. (*Terményföldes.*) *Zárlat* *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.— (9.—). Aug-ra 8,40 (8,83). Novemberre 8,74 (8,67). New-Orleansban helyben 9.— (9.—). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphában 7,15 (7,15). Refined in Cases 8,50 (8,50). Credit Balances at Oil City 1,22 (1,22). — *Zsir*: Western steam 10,75 (10,80). Rohe és Brothers 10,85 (10,90). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Augusztusra — (—). — Szeptemberre 58.— (57,4/2). — Dec-re 48,4/2 (45,4/2). *Buza* irányzata szilárd. — Piros 6szu helyben 76,4/2 (76,4/2). Aug-ra — (—). — Szept-re 73,4/2 (73,4/2). Dec-re 73,4/2 (72,4/2). Májusra 75,4/2 (74,4/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1,4/2 (1,4/2). — *Kávé*: fair Rio 7, sz. 5,4/2 (5,4/2). — Aug-ra 5,20 (5,20). októberre 5,10 (5,15). — *Liszt*: Spring Wheat clear 2,95 (2,95). — *Cukor*: 2,15/2 (2,15/2). — On: 28,59 (28,53). — *Rész*: 11,60—11,77. (11,70—11,82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 13. (*Terményföldes.*) *Zárlat*. *Buza* irányzata szilárd. — Aug-ra 70,4/2 (69,4/2). — Szept-re 70,4/2 (69,—). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Szept-re 52,4/2 (50,4/2). — *Zsir*: Szept-re 10,50 (10,55). — Okt-re 10,52 (10,65). — *Szalonna* short clear 11,17 (11,17). — *Sertésus*: Szept-re 16.— (16,30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

A vén harcos.

— Avar Pál fordítása. —

Jó lánca im ott ül a vén vitézzel,
S míg ő a rokkát gyorsan pergeti,
A bőlesőt vigan, harc-sebzeté kézzel
Tolja az agg. — Benn' lánca gyermeki . . .
Vén harcosunk e kis kunyhó lakója,
S most itt pihen . . . Nem volt csatába' rég!
'Születni semmi még', — gyakorta mondja, —
'Adjon, fiuk, dicső halált az ég!

Fülét mi títi meg?! Dobok peregnék,
És látja a had mint rohan tova . . .
A vér tolu fejébe az őregnek, —
És nyergét már-már éri vén lóva.
De jaj, most így kiált fel bánatába':
'E zászlót én nem látom soha még!
Ha a hazáért küzdötök hiába,
Adjon, fiuk, dicső halált az ég!'

'Aki Jemappe, Fleurus, s a Rajna mellett
Küzdöttek, merre vannak?' — mond az agg.
'A szabadságnak egy jászója kellett,
S e pörök lelkesen harcoltanak!
Mezüláb, étlen és fitymálva gondot,
Győzelmeiket már szívükben vívék!
A Rajnáért e hon vért bőven ontott!
Adjon, fiuk, dicső halált az ég!'

'A harcban régi fényét visszanyerte
A küzdelmekről elnyűtt kék kabát,
Mig a szabadság kartácsával keverte
A láncot és királyi koronát!
Vitézünket elhalmozták virággal,
Aki szabadságunk tőlünk nyerek . . .
Boldog, ki ott számolt le a világgal!
Adjon, fiuk, dicső halált az ég!'

'Dicsőség nálunk nem soká honolt!
Megvetve minket a dölyfös vezérek,
— Nem is mosták le még a puskaopt —
S máris hódoltak a zsarnok kezének!
Szabadságunknak így gyors lón a vége . . .
A hajlongásból soh'se volt elég!
Csak könny maradt reánk, s a mult emléke!
Adjon, fiuk, dicső halált az ég!'

Panaszszavát most megszakítja lánya.
Halkan dalolja, — közbe' fonogat —
A tiltott régi dalt, mely hajdanába
Felriasztotta a királyokat!
A vén vitéz még hozzáfűzi sügva:
'Föl! Tette, tette, ifjú nemzedék!
S a két gyereknek azt kívánja újra:
'Adjon, fiuk, dicső halált az ég!'

Féraner.

+ VII. Edvárd király és a sport. Az angolok koronás királya kétségtelenül leg sportkedvelőbb uralkodója ma a világnak. Szivvel-lélekkel sportsman, aki egyforma szeretettel üzi a vadászatot, a halászatot, versenyez yachton és lovagol, még a lég-hajókázástól sem riad vissza s nagy kedvelője a kerékpárnak. meg az automobilnak. Angliában meg is vannak róla győzödvé, hogy, ha a súlyos operációt olyan aggkorban éppen megálotta, hát azt csupán a sportok gyakorlása közben megerősödött szervezetének köszönheti. Edvárd király különben ugyiszlólván a sport jegyében születeit is, mert kicsiny gyermekkorában, amikor felséges szülei még javában tanakodtak rajta, egy kis nyomtatott füzetet küldött nekik egy névtelen valaki, az irás szerzője; a a füzetnek címe ez volt: „Ki fogja nevelni a walesi herceget?” A füzet bölcs tanácsokat tartalmazott azokra az elvekre vonatkozólag, melyek szerint a herceget nevelni kell. Ime néhány a tanácsokból:

„Tanulja meg a herceg nagy költőinket szeretni, de maga sohase írjon verset!”

Tanulja megismerni és csodálni a festőművészet és szobrászat mesterműveit, de esetet, vésőt jómagá sohase fogjon!

Ismerkedjék meg és tanulja megbecsülni a mechanika művészeti ágait, de maga sohase nyuljon szerszámhoz!

Tanuljon meg tanulni, mint egy gentleman, de soha, mint egy professzionátus!

Tanulja meg elbájnoli a világot lovaglóművészetével, váljék belőle kitűnő lovas, de úgy ülj meg mindig a lovat, mint egy herceg és sohase mintegy zsoké, vagy dragonyos altszti!

Ami a sportok különféle ágait illeti, azokra egészen részletesen terjeszkedett ki bölcs tanácsaiban az ismeretlen szerző. És szavának foganafta lett. Edvárd király kora ifjusága óta fáradhatatlanul üzte a sportot. Nagyszerű istállót tart, melynek lovai nem egyszer vitték el már a derby kékszalagját is. A yachtozás sportja egyik legerősebb szenvedélye. A mi nem is csoda, mert Edvárd király mindig nagy szeretettel csüggött a tengeren. Már édesanyjának, Viktória királynőnek naplója is sokat tud fiának erről a szenvedélyéről: első tengerész-ültőnyét 1846-ban kapta, amikor a Victoria and Albert fedélzetén először kelt yacht-kirándulásra. Azóta nagyon sokat tett már ennek a sportnak fejlesztése érdekében. 1881. óta élnöke a Yacht Racing Associationnak. Első yachtját, Dagmar cuttert 1865-ben vásárolta. Első díjat Cowesben nyerte 1876-ban a Hildegarde yachtal. Legnagyobb sikerei a nagyszerű Britannia yachtal voltak, amely egymaga 147 díjat nyert, s amelynek különös szeretettel ragaszkodik a király. VII. Edvárd fanatikus vadász is. Tökéletesen lő és ritkaságyszámba megy, ha olykor-olykor elvétí a célt. Fegyvergyűjteménye megbecsülhetetlen értékű. A

kutya-sportnak is lelkes művelője Edvárd király. Sandringhami kutyájában messze földön ritka, sőt páratlan példányokat is őriz. Különbben nemcsak a király, hanem Alezandra királyasszony is szenvedélyes barátja a kutyáknak. Majd mindenik aroképén valamelyik kutyájával egyetemben örökített meg magát. Edvárd király nagyszerűen billiárdozik, kitűnően hajtja lábával a triciklit s szenvedélyes automobilista, bár az örült hajsztát nem nagyon kedveli.

+ Lányok párba. Érdekes jelenetek voltak szentanni két nappal ezelőtt a Pyrieniés-utca lakói Párisban. Körülbelül fél nyolc óra tőjban este az elhagyott utcában két kis csapat jelent meg; mind-egyik csapat élén egy-egy fiatal leány, akiket két fiatal ember fogott közre és három más követett. Amint az utca legesündesebb végébe értek, a négy fiatal ember kímérte léptekkel a távol-ságot, aztán föllállította egymással szemben a két leányt. A leányok föltűrték karjukon a ruhát s amikor a vezetője hármat tapsolt, egymásnak rontottak — a körmükkel. Valóságos párvíadal volt, ha nem is fegyveres kézzel, de nagy szenvedelemmel s hévvel. A két leány egymásnak esett eles körömmel, s szempillantás aját mindkettőnek az arca vérbe borult. A hangos szitkok és kiáltások csatájával töltötték be az utcát, melynek lakói összefutottak s kört alkottak a viaskodók körül, a nélkül azonban hogy a pár-bajba beleegyedtek volna. A két vitás fél közül az egyik — egy tizenöt éves leány, Petite Mari — csakhamar a földre bukott, míg ellenfele, a tizenkilenc-éves Weil Margot diadalmasan lobogtatta legyőzött ellenségének a kitépett — copfját. Ekkor érkezett Deslandes rendőr a párba helyére és meg akarta szüntetni a dulakodást. A nép azonban nem engedte, lefogta a rendőrt, akit harminc főnyi tömeg véresre vert. A segítségére sietett rendőrök csak nagy bajjal tudták szétűzni a harcias csapatot. A két leányt le-tartóztatták s Weil Margot a redőrbőr előtt büszkén vallotta he, hogy a párbajuk oka a szerelem s mint-hogy ketten egy férfit szeretnek, csakis párba dönt-hette el a vitás kérdést.

+ Nemzetközi tűzkiállítás. Londonban a British Fire Prevention Committee nemzetközi tűzkiállítás rendez. Ez a kiállítás 1903. májusától októ-berig lesz. Az egész kiállítás a londoni kiállítási társaságnak a Carls Courtban levő hatalmas épü-leteiben és kertjeiben lesz elhelyezve. A kiállítási bizottság albizottságokat is akar szervezni az egyes országokban, amelyek országaik érdekeit képvisel-nek. Mindent el fognak követni, hogy a kiállít-ás praktikus és tanulságos legyen. A kiállítandó tárgyak csoportosítására a legnagyobb figyelmet fogják fordítani s a tüzmentes építkezésnek és tüzmentes építkezési anyagoknak épp oly jelentőséget fognak tulajdonítani, mint a tüzoltóság szervezetének

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(46) Mikor a két hang szomorúan, szinte zokogva áradt szét az est esődjében, úgy tűnt föl, mintha köröskörül minden melegebb és jobb volna, mintha a természet bánatosán mosolyogta volna meg az emberek fájdalmát. Nem is hangok voltak ezek, nem is ének volt ez, hanem mintha az emberi szív forró könnyei peregtek volna bele a mindenségbe. Végtelen sóvárgás és fájdalom, a test és lélek szenvedési, sajnó sebek kinja, mindez benne volt az egyszerű szavakban, melyek szivrepesztően szomorú hangokban szálltak föl az íres ég felé, mely semmire nem ad visszahangot.

Foma szinte ijedten nézett az éneklő asszonyra, a dal izzó tolyamként ömlött végig lel-kén s a bánat vad ereje, amely a dalból kihang-zott, összeszorította a szívét. Ugy érezte, mintha melléből nehéz könnyek törnének elő, torkát szorongatta valami s arcizmai rángatóztak. Látta Sasa feketé, mozdulatlan, sötétlen villogó szemét, amely igen nagynak tűnt föl most előtte s mintha egyre nőtt volna. S azt gondolta, hogy nem is két ember énekel most, hanem hogy a mindenség énekel, zokogott, reszketett volna körülötte sötét bánatában, s mintha a természet ontotta volna bánatos könnyeit s minden élő a kétségbeesés kínjai közt vonaglott volna.

Most letérdel a paraszt, fölöz Sasa, mi-közben a karját lóbálja, Sasa lehajol hozzá, a fejét csóválja. Mindketten énekelnek, de egy szót sem ejt ki ajkuk s Foma még mindig nem tudja elhinni, hogy két emberi torok éneke az, mely a levegőt annyi bánattal s szomorúsággal tölti be.

Mikor megszűnt az ének, izgatottan s köny-nyes szemmel nézett Sasára:

— Ugy-e meghatott? — kérdezte Sasa, aki halovány volt a fáradtságtól s gyorsan, nehezen lélekkett. Foma a parasztra nézett, aki izzadt homlokát törülgette s olyan nagyon bémész-kodva nézett körül, mintha nem értené, hogy mi történt.

Csend volt. Mindnyájan mozdulatlanul ültek egy helyen s hallgattak.

— Oh Istenem — sóhajtott Foma s föllállt. Oh Sasa! Te paraszt! Ki vagy te? — ordította. — En vagyok a Stjepan — mondta a pa-raszt zavartan mosolyogva s föllállt. En vagyok a Stjepan . . . hát ki volnék?

— Oh hogy énekelsz. Oh! — mondta Foma bémészködve s dobantott a lábával.

— Oh istenem — sóhajtott a paraszt s mély meggyőződéssel folytatta:

— Ha a bánat hajtja, az ökör is úgy éne-kei, mint a paesirta . . . De hogy a nagysága miatt énekel úgy, azt a jó isten tudja csak . . . s minden ere énekel . . . mintha meg akarna sza-kadni a szíve! Ilyen nagysága. . .

— Nagyon szépen énekelteket — mondta most Ustisev rezegés hangon.

— Az ördög tudja, hogy mi ez? — kiáltott most Svancev s majdnem sirva fakadt. Fölugrott a helyéről s így folytatta:

— Szórákoni akartam, mulatni akartam s ezek itt misét mondanak . . . Örültség! Örültség! Nem maradok itt . . . elutazom.

— Jean! En is unatkozom, veled megyek. — mondta a szakállas ur.

— Vassa — kiáltott Svancev, — öltöz-ködjél!

— Igen késő van, — mondta a vöröshaju asszony nyugodtan, miközben Ustisev fölé fo-rdult. — Hideg van s nemsokára beesteledik.

— Stjepan, rakd el a holmikát — paran-csolta Vassa.

Most hirtelen nagy mozgás támadt, min-denki beszélni kezdett. Foma fáradtan nézte őket

és reszketett. Az emberek tántorogva, halovány arccal jártak a tutaj deszkáin s összefüggéstelen, értelmetlen dolgokat mondtak egymásnak. Sasa egyszerűen félrelökte őket, mikor a holmiját összeszedte.

— Stjepan! A kocsikat!

— En . . . még egy konyakot . . . ki iszik velem még egy konyakot? — dadogta a sza-kállas ur átszellemült hangon, miközben egy üveget kapott föl az asztalról.

Vassa Svancev nyakára teríti a sálját. Svan-cev elégedetlenül áll előtte, összerángolja a hom-lokát, földúzza az arát s a lábai reszketnek. Foma utaltatál néz rá s átmege a szomszéd tu-tajra. Csodálkozik, hogy ezek az emberek mind-annyian úgy viselkednek, mintha nem is hallot-ták volna ezt a nótát, amely az ő lelkében még most is visszhangzott s azt a vágyat ébresztette benne, hogy valami különöset tegyen, vagy va-lami különöset mondjon. De nem volt senkije, akivel beszélhetett volna.

A nap már leszállott s a messzeség kék ködbe burkolózott. Foma arra nézett. Nem volt kedve, hogy ezekkel az emberekkel menjen a városba s nem akart velük egy percig sem to-vább itt maradni. Még mindig tántorgó léptekkel mászkáltak a tutajon s összefüggéstelen szavakat mondtak. Az asszonyok józanabbak voltak, mint a férfiak, csak a vöröshaju asszony nem tudott még fölkelni a helyéről s végre így szólt:

— No. En becsiptem.

Foma leült egy fatörzsre, fölvette azt a fej-szét, melylyel a paraszt a tüzevaló aprófát vágta s játszani kezdett vele, miközben földobta a le-vegőbe s a nyelét elkapta.

— Oh Istenem, de utálatos ez — mondta most Svancev megvőt hangon.

Foma érezte, hogy ezt az embert gyűlöli. Ezt és mindenkit, kivéve Sasát, aki iránt cso-dálatot és félelmet érzett.

(Folytatása következik.)

és felszerelésének. Mivel a tűzoltás történetét kezdettől a mai napig be akarják mutatni, azért lesz egy történelmi és irodalmi osztály, valamint egy művészeti osztály is. A londoni kiállítási társaság a kiállítási terület négyzetkilométert négy szillingsért adja (legkisebb összeg negyven font lehet) s a kiállítóknak ezenkívül még kiadásuk nem lesz, mint a kiállítandó tárgyak szállítása. Bevételi és kiviteli vámot nem kell fizetni Angliában a kiállítandó tárgyakért. A kiállítással kapcsolatban egy nemzetközi kongresszust is terveznek a szakértők részvételével.

KÖZGAZDASÁG

Ipár és kereskedelem.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság — mint értesülünk — kötelezettséget vállal az iránt, hogy az általa 1902. szeptember 1-étől a folyó hajózási évad végéig Passau és Regensburg bajor határállomásokra való szállítást végett elfogadott gabonarakományokat az említett rendelési álmásokra a mindenkor érvényben levő díjtelek mellett állapítja, amennyiben ez a nyílt hajózás alatt egyáltalában lehetséges. Különösen pedig érváallja azt a kötelezettséget, hogy az ilyen eredetileg Regensburgba címzett gabona- és lisztrakományokat még az estben is, ha a passau-regensburgi vonalon sekély víz miatt a hajóforgalom időlegesen beszüntetettnek, vagy korlátozottnak, a mindenkor érvényben levő hajódíjtelek esetleg vasuton szállítatja Passauból a regensburgi vasútállomásra. E szállítási kötelezettség érváallása a társaságnak több költéséget okoz, melynek részben való fedezésére az 1902. szeptember 1-től a folyó évi hajózás beszüntetéseig Passau vagy Regensburg bajor hajóállomásokra feladott gabonarakományoknál, amennyiben azok még a folyó évben Bécsen túl szállíthatóknak, az alábbi szállítási jutalék fog felszámítani és beszedetni. Ha azonban ily rakományok bármily okból is az idén már Bécsen túl nem szállíthatóknak, hanem Bécsben vagy Bécs alatt maradnának, ezeknél a szállítási jutalék felszámítása elmarad. A szállítási jutalék a következő: a) Passauból feladott rakományoknál 100 kgknt 10 pfennig, b) Regensburgba (helyben és átmenet) feladott rakományoknál 100 kgknt 10 pfennig.

A new-yorki tőzsde. New-Yorkból jelentik augusztus 12-iki kelettel: Az aratás eredményéről szóló hivatalos jelentés időtől érzett meglegedés kedvező hatással volt a piacra és egyes értékek árlolymanának emelkedését idézte elő. Később az az aggodalom, hogy a pénz kamallába emelkedni fog, csökkentette az aratási jelentés kedvező hatását. Realizációk történtek. Részvényforgalom 410.000 darab.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közbirre teszi, hogy pénteken, azaz folyó hó 15-én, a menetrend szerint elmaradó I-ső járat helyett egy kilón hajót indít Budapestről Visegrád-Nagymarosra a következő menetrend szerint: **Felkel:** Indulás Budapestről reggel 8 óra 30 perckor. **Érkezés** Nagymaroson d. u. 12 óra 15 perckor. **Felkel:** Indulás Nagymaros este 6 óra 50 perckor. **Érkezés** Budapesten este 9 óra 35 perckor.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. — **Bécsben** a kontingentált kőszaru 39-80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Sertésakonzumvásár. (A székesfehérvári sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Augusztus 13-én. Főhajás: Zsirterés, úgy mint öreg I. rendű 850 kilogramm felül 4 darab, II. rendű 280-350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány 7 darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 200 darab, közép 220-300 kilogramm 612 darab, könnyű 220 kilogramm 188 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 1006 darab. Huszterés úgy mint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 140-300 kilogramm 1 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 1 darab. Főhajás összege 1007 darab. Előző napi maradvány 289 darab, összesen 1246 darab. Eladott 1082 darab. Maradvány 164 darab. A vásár irányzata ólnak. — **Következő árak** jegyzettek: Zsirterés: Öreg I. rendű 850 kilogramm felül — fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm — fillérig, kanló — fillérig, silány 78-80 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 92-98 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 86-94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 78-86 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Huszterés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként elősúlyban.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 13.

Jó kínálat és ugyanolyan vételkedv mellett 36.000 métermázas buza került forgalomba. Kezdetben 5-7½ fillérral magasabb áron, később nyugodtabb lett a hangulat.

Rozsban 5 fillérral emelkedtek az árak.

Zab ártartó.

Tengeri nem változtak az árak.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 500 mm. 82 k. 7 K. 77½ f., 200 mm. 82 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 82 k. 7 K. 70 f.,

1000 mm. 81-7 k. 7 K. 77½ f., 400 mm. 81 k. 7 K. 72½ f., 500 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 72 f., 400 mm. 81-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 850 mm. 81-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 600 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 80-5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 80-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 1000 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 42½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 70 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 45 f.

Festmegyevidéki: 700 mm. 80-3 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 52½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 80 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 05 f., 2000 mm. 79 k. 7 K. 45 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 40 f.

Makói: 1000 mm. 80 k. 7 K. 65 f.

Oroszlányi: 1200 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 1000 mm. 80-5 k. 7 K. 55 f., 1000 mm. 80-5 k. 7 K. 54 f., 1250 mm. 80 k. 7 K. 55 f.

Fehérmegyei: 400 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 2000 mm. 79 k. 7 K. 45 f. augusztusra szállítva.

Tolnai: 3000 mm. 78-5 k. 7 K. 50 f.

Bánai: 800 mm. 80 k. 7 K. 50 f., 1000 mm. 78-5 k. 7 K. 15 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 30 f., 500 mm. 77-5 k. 7 K. 15 f.

Bácskai: 100 mm. 78 k. 7 K. 35 f., 500 mm. 77-5 k. 7 K. 30 f.

Páddi: 2960 mm. 79-5 k. 7 K. 45 f., 2900 mm. 79-5 k. 7 K. 40 f. augusztus 22-ig szállítva.

Pancsovai: 1000 mm. 78-5 k. 7 K. 15 f.

Versezi: 100 mm. 78 k. 7 K. 05 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 18 f., 100 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 13 f., 1400 mm. 6 K. 12 f., 100 mm. 6 K. 10 f., 300 mm. 6 K. 10 f., 350 mm. 6 K. 10 f., 500 mm. 6 K. 05 f., 200 mm. 5 K. 95 f., paritás.

Arpa: 300 mm. 5 K. 20 f., ab hajó.
Zab (ó): 100 mm. 6 K. 22 f.
Zab (uj): 100 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K. 80 f., 200 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 40 f.

Tengeri: 200 mm. 4 K. 95 f., 100 mm. 4 K. 90 f., 2500 mm. 4 K. 63 f.

Készpénzfizetés mellett.
A kőszaru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde sorsokai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavidéki uj	78	0.—	80	7.85	7.65	
"	77	0.—	81	7.45	7.65	
"	78	7.30	7.45	—	—	
"	79	7.55	7.45	—	—	
Fehérmegyei	77	0.—	80	7.30	7.50	
"	77	0.—	81	7.40	7.50	
"	78	7.15	7.85	—	—	
"	79	7.30	7.40	—	—	
Festvidéki	77	0.—	80	7.35	7.50	
"	77	0.—	81	7.35	7.50	
"	78	7.10	7.25	—	—	
"	79	7.15	7.30	—	—	
Bánai	77	7.15	7.40	7.25	7.35	
"	77	7.05	7.15	0.—	0.—	
"	78	7.05	7.15	—	—	
"	79	7.15	7.30	—	—	
Bácskai	77	7.05	7.30	0.—	0.—	
"	77	7.10	7.30	—	—	
"	78	7.20	7.35	—	—	
"	79	7.25	7.40	—	—	

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs uj elsőrendű	70-75	6.10	6.2-
" másodikrendű	—	5.8-	5.9-
Arpa társasági	80-82	5.25	5.40
" ágazati való	83-84	6.15	6.35
" sörözőre való	84-86	0.—	0.—
Zab	89-91	0.60	0.70
Tengeri	—	0.—	0.—
Repece	—	10.15	10.35
Köles	—	0.30	0.50

A határidőszét folyamán a következő kitések történtek:

Októberi buza 1902.	6.80-6.77-6.75-6.76
Áprilisi buza 1903.	7.10-7.11-7.05-7.09-7.08
Októberi rozs 1902.	5.91-5.96-5.92
Áprilisi rozs 1903.	6.12-6.30-6.13
Októberi zab 1902.	5.40-5.42-5.39
Áprilisi zab 1903.	5.65-5.63
Májusi tengeri 1903.	5.08-5.04-4.99-5.—
Augusztusi repace 1902.	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	6.75-6.76
Áprilisi buza 1903.	7.07-7.08
Októberi rozs 1902.	5.92-5.93
Áprilisi rozs 1903.	6.14-6.15
Októberi zab 1902.	5.87-5.89
Áprilisi zab 1903.	5.63-5.64
Májusi tengeri 1903.	4.99-5.—
Augusztusi repace 1902.	—

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre 1902.	6.76-6.77
Áprilisi buza 1903.	7.08-7.09
Októberi rozs 1902.	5.91-5.92
Áprilisi rozs 1903.	6.17-6.18
Októberi zab 1902.	5.87-5.88
Áprilisi zab 1903.	5.62-5.63
Májusi tengeri 1903.	4.98-4.99
Augusztusi repace 1902.	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde csöndes üzet mellett tartott irányzatú indult, később azonban külföldi hírekre és bécsi eladásokra a forgalomba került értékek csökkentek. Zárlat felé csekély ingadozások után az értékek némileg javultak. Az általános hangulat kedvtelen maradt.

Valuta és ércváltó változatlan.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 684.—685.75. Magyar leszámítolbank részvény 482.—483.—, Jelzálogbank részvény 480.—481.—, Államvasut részvény 710.50-711.75. Városi villamos vasut részvény 323.50-329.50. Közüti vasútállomások részvény 633.—635.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.85. Magyar Hitelbank részvény 728.—728.50. Jelzálogbank részvény 479.75-490.25. Leszámlítolbank részvény 483.—484.—, Osztrák hitelrészvény 683.50-685.—, Magyar aszfalt-részvény 192.—197.—, Rimamurányi vasút részvény 498.—499.—, Közüti vasútállomások részvény 682.—683.—, Városi villamos vasut részvény 330.50.—332.—, Államvasut részvény 710.50-711.75 korona.

A 4 órai zárátör maradt:

Osztrák hitelrészvény 635.—, Magyar hitelrészvény 728.—, Leszámlítolbank részvény 483.—, Rimamurányi vasút 498.—, Osztrák-Magyar államvasut részvény 710.75. Közüti vasut részvény 682.—, Villamos vasut 338.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: Incerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös bánagi —, korona, középszemű —, korona, nagyszemű —, korona. Disznószőr: budapesti 68.—68.50 korona, vidéki —, korona. Táblaszalonna: légsuszított vidéki —, korona, városi 4 darabos 59.—59.50, korona, 3 darabos 62.50-63.—, korona, füstölt —, korona. Szilva: boszniai, szokás szerint minőség 9.75-10.25 korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos 18.25-18.50 korona, 85 darabos 17.50-17.75 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50-10.—, korona, 100 darabos 13-18.25,—, korona, 85 darabos 17.25-17.50 korona. Szilvai: slávoniai 18.25-18.75 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 13. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A még mindig kedvezőten időjárás hátráltatja az aratási munkákat. A kínálat gabonafémekben ma is nagyon gyenge volt, mert a termelők az alacsony árak miatt nem voltak hajlandók eladni. Az irányzat ismét megszilárdult és buza és rozs 10-15 fillérral drágább lett. Magyar zab minőségéhez képest új árú 6.10-6.40, régi 7.20-7.80 koronán kelt, tengeri 5.30-5.40 korona.

Buza őszre 7.—7.05-7.08, rozs őszre 6.24-6.28, zab őszre 5.70-5.71, tengeri szeptember-októberre 5.32 korona.

Egyébként jegyzettek: buza tavaszra 7.38-7.40, rozs tavaszra 6.50-6.54, tengeri július-augusztusra 5.25-5.27, repace augusztus-szeptemberre 10.75-10.35 korona.

Zárátör: Buza őszre 7.04, zab őszre 5.68-5.69 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén kedvtelenség uralkodott.

A déli tőzsdén némi javulás volt észlelhető.

Zárátör kedvtelenség uralkodott.

Bécs, augusztus 13. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 121.15. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 162.50. Magyar vasuti kölcsön estében 100.—, Magyar keleti vasuti állam kötvény 118.50. Magyar leszámítolbank és pénzügybank —, Rimamurányi vasút részvény 498.—, Magyar koronajáradék 97.85, 4%-os Magyar földtörvény kötvény 97.60. Magyar hitelbank részvény 728.—, Magyar nyereményi kölcsön sorsjegye 208.50. Kassai oederberg vasuti részvény 379.—, Magyar cukorbank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjárdék 101.80, 4%-os osztr. aranyjárdék 121.55, 1890-os sorsjegye 162.40. Osztrák hitelrészvény 428.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyző 455.50. Osztrák-magyar bank 1588.—, Déli vasut 87.—, Dunagőzhajózási részvény 938.—, Dohányrészvény 295.—, Császári és királyi arany 11.33, Német bankjárdék 117.06, 4 2/3%-os osztr. járdék 101.70. Osztrák koronajárdék 99.80. 1864-iki sorsjegye 250.—, Osztrák hitelinstitúciós részvény 684.75. Unionbank 540.50. Osztrák Länderbank 480.50. Osztrák-magyar államvasut Osztrák Länderbank 480.50. Osztrák bányarészvény 399.50. 20 irak, arany 18.07, Londoni váltóár 239.85 Bécsi Tramway Lít B., Bécsi Tramway Lít A., Lapót kohó —, Az irányzat igen csendes.

Bécs, augusztus 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárátör a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 684.75. Magyar hitelrészvény 729.50. Angol-Osztrák bank 276.—, Bécs bank-egyesület 450.—, Union bank 541.—, Länderbank 421.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 710.50. Déli vasut —.

Ebavölgyi vasut 466.50. Északnyugati vasut részvény ... Dohányrészvény 297... Rimanurányi vasut 499.50. Alpeai bányarészvény 400... Mátyás-járadék 101.30 Magyar korona járadék 97.25. Lőrök sorjegye 110.50. Német birodalmi mázsa 117.07-117.11. Napoleon-d'or 19.07.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, augusztus 13. Tőzsdai tudósítás. A tőzsdé a külföldi tőzsdék üzletelésege következtében gyengén indult. Ehhez járult még, hogy a londoni medió-likvidáció lefolyását akarták bevértani. Ennek következtében sok érték meggyújtási árfolyama nem is került jegyzésre. Egészben az üzletmenet renyhe volt. Csupán bányárészekben történtek egyes kitések emelkedő árfolyamok mellett. Bankok tartottak. Vasutakban nem volt forgalom. Járadékok renyhék, Zárlat állandó. Magánbeszámítási kamataiból 12/100.

Berlin, augusztus 13. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjáraadék ... 4 1/2%-os osztrák aranyjáraadék 103.75. Kibavölgyi vasut ... Magyar koronajáraadék 98.30. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Kassa-oderbergi vasut ... Bécsi váltóár 85.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.10. Alpeai bányarészvény ... Disconto-Commandit 182.25. Általános villamosági Edison 164.80. Gelsenkircheni 167.75. Laura-kőbő 192.30. 4 1/2%-os ezüstjáraadék 102.25. 4 1/2%-os magyar aranyjáraadék 102.25. Osztrák hitelrészvény 215.75. Déli vasut 17.75. Károly Lajos vasut ... Orosz bankjegyek 216.15. 4 1/2%-os új orosz kölcsön ... Lőrök dohányrészvény ... Olasz járadék 103... Magyar hitelbank ... Dynamit Irust 172... Harpeni 162.80. Az irányzat ingadozó.

Berlin, augusztus 13. (A Napló) tudósítások (ásvirat). Besi forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáraadék 102.25. Magyar koronajáraadék 98.30. Osztrák hitelrészvény 215.75. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Déli vasut 17.75. Északnyugati vasut 216.25. Kibavölgyi vasut ... Orosz bankjegyek kézpépez 216.25. Buschtiehradi ... Orosz bankjegy ... (Ultimo), Lombard ...

Paris, augusztus 13. (Zárlat) Osztrák-magyar államvasut ... 4 1/2%-os osztrák aranyjáraadék 104.85. Osztrák Länderebank ... 3 1/2%-os francia járadék 100.75. Ottománbank 660... 3 1/2%-os francia járadék 80.11.5. Alpeai bányarészvény ... Déli vasut ... 4 1/2%-os magyar aranyjáraadék ... Párisi bankrészvény 1028. Olasz járadék 102... Francia törleszt. járadék ... Osztrák földhitelezési részvény 1290. Lőrök dohányrészvény 326... Az irányzat szabálytalan.

Frankfurt, augusztus 13. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjáraadék 102.40. 4 1/2%-os osztrák aranyjáraadék 103.30. Magyar koronajáraadék 98.50. Osztrák-magyar bank 114.70. Déli vasut 17.80. Kibavölgyi vasut 117.50. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankjegyeit 115.90. Villamos részvény 124... 3 1/2%-os magyar aranykölcsön ... 4 1/2%-os ezüstjáraadék 102.30. 4 1/2%-os magyar aranyjáraadék 102.25. Osztrák hitelrészvény 215.50. Osztrák-magyar államvasut 152.40. Északnyugati vasut 113.50. Bécsi váltóár 85.05. Párisi váltóár 813... Unio bank ... Alpeai bányarészvény ... Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 13. (A Budapesti Napló) tudósítások (ásvirat). Árvoyamok jánárta. Besi forgalom Osztrák hitelrészvény 215.90. Német bank ... Disconto 182.80. Berlini kereskedelmi bank 162.80. Gelsenkircheni ... Harpeni 162.50. Laura-kőbő ... Olasz járadék ... Az irányzat szilárd. Hamburg, augusztus 13. (Zárlat) 4 1/2%-os ezüstjáraadék 102.05. 1860. sorjegye 153.90. Déli vasut 17.50. 4 1/2%-os

osztrák aranyjáraadék 103.80. Osztrák hitelrészvény 215.75. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Olasz járadék 102.70. 4 1/2%-os magyar aranyjáraadék 102... Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

Augusztus 13. A sertésüzlet irányzata: csöndes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 104-106 fillérig. Óreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Fialat nehéz (páronkint 300 kilogramm felüli súlyban) 113-114 fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 110-112 fillérig. Fialat könnyű (páronkint: 250 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. II. Romániai eredetű: (Stacni). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 112-114 fillérig. Közép (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 110-112 fillérig. Könyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 106-108 fillérig.

Sertésüzlet szám 1902. aug. 11. napján volt készlet 44 559 darab. 1902. aug. 12. napján felhajtott 402 darab. 1902. augusztus 12. napján elszállított 303 darab. 1902. augusztus 13. napjára maradt készletben 44 658 darab.

Napirend.

Napjár: Csütörtök, augusztus 14. - Római katolikus: Összb. hv. - Protestans: Összb. - Görög-orosz: (augusztus 1.) + Körn. - Zsidó: Ab 11. - Nap sél: 4 óra 39 percek. - Nyugszik: 6 óra 56 percek. - Hold kél: 3 óra 39 percek délután. - Nyugszik: 12 óra 7 percek éjjel.

A miniszterek nem fogadjak. Az osztályosorjatek húsdra délelőtt 9 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettajozt. nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. - Tobbii tára 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óratól d. u. 1-ig. Technológiai iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1 óráig. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-ter 9. sz.) d. e. 9 óratól este 6-ig. Belépődij 1 korona. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 1 óráig.

A földtan intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-15 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Közelekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2-6-ig.

Szabacsaani levettar (Érzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Menyegnyesület helyiségei a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig.

As Akademia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatónap, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kertület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új letvezetőség áruállításait is eszközöl) a városigeti iparcseronokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ügyvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, augusztus 13.

A Balkán keleti részén új depresszió fejlődött, amely Romániában bő esőknek lett forrás. Ma a régi depresszió a Keleti tenger felé vonult. A magas levegőnyomás nyugaton terül el.

Az európai időjárás általában változókéony, hűvös és sok helyütt esős.

Házánk nyugoti kisebb felében az idő tegnap száraz volt, míg keleti felében általánosan esett az eső, amely e tájakra többnyire ma reggel is tart. Egerben zivatar és jégeső volt. A hőmérséklet tovább süllyedt és minimuma az Északi Feleoldón megközelítette az 5° C-t.

Küldés: Változóan felhős, szeles, hűvös idő várható az ország keleti részén esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunas, etc.), water level (Aug. Aug. 13. 12. méter), and other data. Includes locations like Tisza, Zselick, Bodrog, etc.

Megnyilt az „Angol Királyhoz” címzett férfi-, fiu- és gyermekruha nagy áruház

Klein és Schwartz férfiszabók

Budapest, Károly-körut 16. sz. alatt.

Ajánlják a mai igényeknek megfelelően dusan felszerelt valódi bel- és külföldi tiszta gyapjuszövetekből saját műhelyükben a legújabb szabás szerint készült ruhákat meglepő olcsó árak mellett, melyek megtekintésére a t. c. vevőközönséget ezennel tisztelttel meghívják.

A raktáron levő valódi angol és skót szövetekből külön mértékosztályú angol stílus szerint.

F. F. Maier Bécsben 17413. számú „Szád és csapzáro szerkezet fémhordók számára” Consolidirte Redenhütte cég-Zabrzeban, O-Szlózia 17696. számú „Eljárás úrds, teljesen zárt fémtartályok előállítására” című, 1890. aug. 21-ről kelt magyar szabadalmakra vevők vagy engedményesek keresetmek.

Szíves ajánlatok „W. N. 5194” alatt Messse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP... PAP... PAP...

Table listing various items and prices: 1 keményhátú szék 8 db, 1 szék, 1 asztal, etc.

GICHNER JÁNOS paplan, matrac és kárpitosok gyáros, szőnyeg, függöny, vebutor stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 30. Árjegyzéket kívánunk ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések postaköltséggel, nem tartozó árak kifizetésnek, vagy a pénz visszatér.

As Athenaeum irodalmi és nyomdai részvételű kiadásában Budapest, VII. kertület, Kerepesi-ut 54. sz. megjelent: —

REVICZKY GYULA ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI

Uj olcsó kiadás!

Ára elegáns diszkótésben 3 korona. Múltán figyelmet kelő irodalmi esemény, hogy míg Reviczky Gyula összes költeményét eddig 12 korért voltak beszerezhetők, a most megjelent új díszes kiadás csupán 3 koronába kerül.

Kapható az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társ. kiadóhivatalánál — és minden könyvkereskedésben. —

As Athenaeum r. t. kiadásában megjelent:

Házassági perek és Eljárás

aházassági perekben

Iria KNORR ALAJOS kősz- és váltógyártó, nyugalm. kir. ítélt táblai bíró, a vas-korona-rend III. o. lovagja. Ára angol vászonköt. 1 frt. Kapható az „Athenaeum” r. társulatánál, valamint minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek ellen

25 évi. részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőcsöbben ajánlható

DR. KAJDAGSY, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi orvos

Electrotherapiai rendelő-intézet IV. Kigyó-utca 5. l. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, legnagyobb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőzött esteibajait

Elyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban oltanyaira felkeltet és hatásában pártatlan sikert

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómléseket, nőknél fémhólygást befesz-kendezés nélkül, a legmakacsabb börtöbetegeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállt ideg és onnek utókövetkezményekké létező hátrétegekbejokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óratól 4 óráig; este 7-8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijáratt. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyverserekről is gondoskodva lesz.

